

GOSPODARKA WODNA I RECYKLINGOWA – USŁUGI BEZ GRANIC

Aktualności: REMONDIS wchodzi
na rynek turecki

Gospodarka wodna: Oczyszczalnia
źródłem energii

Gospodarka recyklingowa: EKO-PUNKT
podbija Niemcy

Ludzie: Spełnione marzenie fana
REMONDIS

spis treści

JOIN VENTURE W TURCJI

Turcja wprowadza przyjazną środowisku gospodarkę wodną i recyklingową. Z tego względu REMONDIS i turecka firma Sistem Group założyły Joint Venture. Inicjatywa zyskała uznanie samego Osmana Pepe, tureckiego ministra środowiska. **strona 6**

ŚCIEKI Z PRODUKCJI SOKÓW OWOCOWYCH TO ŹRÓDŁO ENERGII

Przedsiębiorstwo WILD produkuje w Hiszpanii aromaty i koncentraty soków owocowych wykorzystywane na całym świecie przez producentów napojów i artykułów spożywczych. REMONDIS Aqua – partner kontraktowy – pozyskuje z bogatych w cukier ścieków produkcyjnych energię w postaci biogazu. **strona 20**

EKO-PUNKT W NATARCIE

Należący do REMONDIS system dualny to EKO-PUNKT. Jeszcze w tym roku system otrzyma licencje na działalność w całych Niemczech. Stosowne wnioski są już złożone, a EKO-PUNKT działa już w Hamburgu i Bawarii. **strona 30**

AKTUALNOŚCI

- 4 Najwyższy czas zacząć chronić środowisko – komentarz Stavrosa Dimasa, komisarza UE ds. środowiska
- 6 Joint venture w Turcji
- 8 Wywiad z tureckim ministrem środowiska
- 11 Gospodarka recyklingowa wczoraj, dziś i w przyszłości: wywiad z Ludgerem Rethmannem
- 14 Wykorzystuj odpady – chroń klimat
- 16 Egbert Tölle: prywatyzacja to trend zauważalny pomimo nierównych warunków konkurencji
- 19 Rewizja ramowej dyrektywy odpadowej

REMONDIS GOSPODARKA WODNA

- 20 Energia ze ścieków z produkcji soków
- 22 Partnerstwo publiczno-prywatne to szansa dla gospodarki wodnej
- 24 Szlam z oczyszczalni – źródło cennego fosforu
- 26 Inteligentne banki danych: Systemy Informacji Geograficznej
- 27 Rozwój ponadregionalny

REMONDIS GOSPODARKA RECYKLINGOWA

- 28 Traktorem dookoła świata: współpraca z firmą CLAAS
- 30 EKO-PUNKT w całych Niemczech
- 32 Nośnik energii - odpady
- 33 Elektro-odpady to źródło surowców
- 34 Analiza wydajności ekologicznej: Niemcy grają w zielone
- 36 Podniebny serwis, lotnicza firma cateringowa korzysta z usług REMONDIS
- 37 Partnerstwo publiczno-prywatne w mieście Szwerin
- 38 TSR w Mannheim – strzeżniczka kolos
- 38 MUEG wspiera budowę tunelu w Lipsku
- 39 Kaliningrad prosi REMONDIS o rady
- 39 Nowe centrum recyklingu w Szwajcarii
- 39 Syntheco – nowa spółka ds. gipsu

LUDZIE

- 40 Portret pracownika: na drugim końcu świata
- 41 Portret oddziału: REMONDIS w mieście Maulburg
- 42 Marzenia się spełniają: fan REMONDIS w telewizyjnym show
- 43 Wydarzyło się

Impressum

Wydawca: REMONDIS AG & Co. KG, Brunnenstraße 138, D-44536 Lünen
 Tel.: +49 (0) 23 06/106-525, Telefax: +49 (0) 23 06/106-533, www.remondiss.com, info@remondiss.com
 Redaktor naczelny: Katja Dartsch, Marek Pływaczky
 Opracowanie graficzne: www.atelier-14.de Druk: Lonnemann, Selm

dr Hermann Niehues,
przewodniczący Rady
Nadzorczej

EDYTORIAL

Drodzy Czytelnicy!

REMONDIS NA RYNKU MIĘDZYNARODOWYM

Dokładnie 25 lat temu REMONDIS odważył się na ten wielki skok na drugą stronę świata, w roku 1982 otworzyliśmy nasz pierwszy oddział w Australii. Był to nasz pierwszy zagraniczny oddział. Śmiałe posunięcie, które szybko okazało się sukcesem. W międzyczasie REMONDIS stał się graczem globalnym i świadczy swoje usługi w 24 krajach na świecie. Od początku roku REMONDIS wzbogacił się o jeszcze jedną „narodowość”. Poprzez joint-venture udało się wejść na rynek turecki (więcej od str. 6). O naszej działalności międzynarodowej możecie Państwo przeczytać w artykułach o projektach w hiszpańskiej Walencji (str. 20), w Polsce (str. 33) i w Szwajcarii (str. 39)

ZAMKNIĘTY OBIEG - LEPSZY KLIMAT

Cały świat dyskutuje o pogodzie; topniejące lodowce, potężne powodzie przeplatane okresami suszy – to oczywiste zapowiedzi zmian klimatycznych. Pracownicy REMONDIS każdego dnia aktywnie przyczyniają się do ochrony środowiska. Za pomocą nowoczesnej techniki odzyskują surowce z odpadów, produkują paliwa alternatywne i faktycznie realizują zakaz składowania nieprzetworzonych opadów. Aktywne działania w sektorze gospodarki recyklingowej w Niemczech sprawiły, że stała się ona obecnie między-

dowym wzorem. Niemieckie przewodnictwo w Radzie UE daje szansę na wprowadzenie tych wysokich standardów w ustawodawstwie związanym z ochroną środowiska i gospodarką odpadami we wszystkich państwach Unii Europejskiej. W ten sposób Europa może wnieść istotny wkład w ochronę środowiska. Temat komentuje nasz gość, Stavros Dimas, komisarz UE ds. środowiska (str. 4) oraz podsumowuje raport zamieszczony na str. 14.

UPAŃSTWOWIENIE HAMUJE ROZWÓJ RYNKU

Każdy obywatel ma prawo do sprawiedliwego i jasnego naliczania opłat. Z tego właśnie powodu w przyszłości musi zostać zagwarantowane, że wszystkie usługi sektora gospodarki wodnej i recyklingowej, z których korzystają i za które płacą mieszkańcy są konkurencyjne oraz oferowane w oparciu o równe warunki ramowe. Pojedyncze gminy i związki gminne skłaniają się obecnie do upaństwowiania usług i zleceń. To upaństwowianie ogranicza pozytywny, oparty na konkurencyjności, rozwój rynku; jest działaniem całkowicie nie w stylu europejskim. Dlatego też już najwcześnieży czas zmienić przepisy niemieckiego prawa dotyczące konkurencji. Liczby, dane i fakty świadczące przeciw nacjonalizacji znajdziecie Państwo w wywiadzie na str. 16.

Życzę Państwu miłej lektury!

dr Hermann Niehues

Komentarz gościa

Najwyższy czas zacząć chronić klimat

KOMENTARZ STAVROSA DIMASA, KOMISARZA UE DS. ŚRODOWISKA

Od momentu kiedy Międzyrządowy Zespół do Spraw Zmian Klimatu (IPCC) ogłosił w lutym tego roku swój nowy raport, nie na już żadnych wątpliwości, że niekorzystne zmiany klimatu postępują. Należy liczyć się ze znacznymi zmianami i jest prawie pewne, że to gazy cieplarniane wytwarzane przez ludzi są przyczyną większości tych przemian. Europejska gospodarka recyklingowa może w znaczącym stopniu przyczynić się do złagodzenia tego procesu.

Raport zawiera przerażającą prognozę. Należy bowiem liczyć się z tym, że temperatury na ziemi w skali globalnej wzrosną do końca tego stulecia w zakresie od 1,8 do 4 stopni Celsjusza – w najgorszym razie nawet o 6,4 stopnia. Spowoduje to podwyższenie się w tym samym okresie poziomu wody w morzach o 18 do 59 centymetrów. Gospodarcze, socjalne i ekologiczne skutki obu tych zmian odczują negatywnie ludzie na całym świecie.

„Kiedy Niemcy się sprzeciwiają, to reszta Europy ich nie wspiera” Stavros Dimas, komisarz UE ds. środowiska

Ze względu na tą alarmującą prognozę dotyczącą efektu cieplarnianego, już najwyższy czas zacząć konsekwentnie działać, po to, aby globalne ocieplenie ziemi było możliwie jak najmniejsze. Wspólnota międzynarodowa musi w trybie pilnym rozpocząć rokowania, aby w nawiązaniu do protokołu z Kioto zawrzeć nowe ogólnoświatowe porozumienie w sprawie klimatu. Niedopuszczalne jest, aby na przykład: Stany Zjednoczone, Rosja, Chiny i Indie – czterech największych na świecie emitentów szkodliwych gazów cieplarnianych nie stosowali środków zapobiegawczych. Pakiet działań przewidziany przez Komisję Europejską zakłada do roku 2020 redukcję emisji w państwach uprzemysłowionych o 30 procent (w porównaniu do roku 1990).

Musimy wykorzystać wszelkie dostępne środki, żeby nie dopuścić do zmian klimatycznych. Należy do nich tak samo redukcja dwutlenku węgla, jak i szkodliwego

gazu – metanu, który uwalnia się między innymi podczas składowania odpadów. Zakaz deponowania nieprzetworzonych odpadów, który obowiązuje w Niemczech już prawie od dwóch lat, znacznie przyczynił się do tego, że Niemcy osiągnęły cele wynikające z protokołu z Kioto. Pokazuje to, że wprowadzenie ogólnoeuropejskiego zakazu składowania prowadzi do osiągnięcia tego celu. Następnie należy zintensyfikować w Europie odzysk surowców oraz nośników energii ze strumienia odpadów.

W realizacji ogólnoświatowych celów związanych z ochroną klimatu Niemcy mają rolę szczególną. Rząd niemiecki przewodniczy obecnie Radzie Unii oraz grupie państw G8 i poprzez to może przyczynić się do stworzenia warunków do trwałej i międzynarodowej ochrony klimatu. Jestem przekonany, że społeczeństwo niemieckie jest świadome swojej roli i odpowiedzialności jaką ponosi, jako wzór w zakresie ochrony środowiska. Jeśli Niemcy się temu nie przeciwstawiają, reszta Europy nie będzie tego wspierać, a jeśli Europa się tym problemem nie zajmie, to reszta świata też nie.

Moje zalecenie dla gospodarki europejskiej brzmi – reagować na te tendencje, jeszcze przed wejściem w życie przepisów. Poprzez wczesne inicjatywy można uzyskać, podobnie jak to już miało miejsce w przeszłości, przewagę konkurencyjną. Świadomość społeczna w zakresie problemów ochrony środowiska stale wzrasta, to konsumenci wybierają ekologiczne produkty i ekologiczne przedsiębiorstwa. Szczególnie poprzez korzystanie z alternatywnych źródeł energii, powtórne wykorzystywanie surowców i zastosowanie

nowoczesnej techniki ochrony środowiska Niemcy zyskały sobie miano wzoru w tym zakresie dla Europy i całego świata. Jeśli nawet, w co nie chce mi się wierzyć, USA i Chiny nie przystąpią do zastosowania środków zapobiegających zmianom klimatycznym, Niemcy i inne kraje Unii Europejskiej będą z całą pewnością lepiej przygotowane do przyszłości ubogiej w węgiel i dzięki temu będą mogły być bardziej konkurencyjne.

Informacje personalne:

- urodzony w 1941 r. w Atenach
- studiował prawo w Atenach i w Nowym Jorku
- pracował jako prawnik na Wall Street, a następnie dla Banku Światowego
- od 1977 r. działa w greckiej partii „Nowa Demokracja”
- pełnił różne stanowiska ministerialne (ds. handlu, rolnictwa i przemysłu)
- od 2004 r. komisarz UE ds. środowiska

Turcja stawia na ochronę środowiska

REMONDIS ZAKŁADA JOINT-VENTURE Z TURECKIM LIDEREM RYNKU FIRMA SİSTEM YAPI

Ambitnie i z wielkim zaangażowaniem Turcja realizuje swoje cele w zakresie dopasowania infrastruktury do oczyszczania powietrza, zwalczania odpadów i oczyszczania ścieków do standardów Unii Europejskiej. Firma Sistem Group, turecki lider rynku w zakresie inżynierii środowiska postawiła na współpracę z REMONDIS.

(szczegóły strona 9) →

Na temat

Kamienie milowe na drodze ku lepszej ochronie środowiska

OSMAN PEPE, TURECKI MINISTER ŚRODOWISKA

REMONDIS aktualności: Jakie cele realizuje Turcja w zakresie ustawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska i gospodarki odpadami?

Osman Pepe: Nasze ministerstwo jest zdecydowane na dostosowanie tureckiego ustawodawstwa w zakresie ochrony środowiska i gospodarki recyklingowej do standardów obowiązujących w najbardziej rozwiniętych krajach Europy. Jednym z naszych celów jest dostarczanie czystej wody pitnej do wszystkich gmin w naszym kraju oraz oczyszczanie w sposób przyjazny dla środowiska ścieków z gospodarstw domowych i przemysłu. Ponadto w niektórych większych miastach wprowadzamy selektywną zbiórkę surowców, dzięki czemu będziemy przywracać do obiegu gospodarczego materiały nadające się do ponownego wykorzystania.

REMONDIS aktualności: Czy mógłby pan opisać jakie zmiany zaszły w Turcji w ostatnich latach w zakresie gospodarki wodnej i recyklingowej?

Osman Pepe: Dzięki wsparciu mieszkańców i parlamentu udało nam się w ciągu ostatnich pięciu lat stworzyć wiele nowych ustaw i rozporządzeń z zakresu ochrony środowiska. Wcześniej mało się działo w tym obszarze. Nowe

ustawy to kamienie milowe na drodze do większej świadomości ekologicznej i ochrony środowiska w Turcji. Ponad 50 procent naszego ustawodawstwa dostosowaliśmy już do dyrektyw unijnych. Nie zadowala nas jednak to, co osiągnęliśmy do tej pory, gdyż ze względu na naszą infrastrukturę ochrony środowiska mamy jeszcze wiele do nadgonienia.

REMONDIS aktualności: Które obszary w sektorze gospodarki wodnej i recyklingowej chce pan rozwinąć w następnej kolejności?

Osman Pepe: Budowę instalacji do sortowania i odzysku odpadów postrzegamy jako szczególnie istotne, ze względu na potrzebę rozwiązania naszego problemu odpadów i zanieczyszczeń środowiska pochodzących z gospodarstw domowych. Podczas realizacji tych projektów należy oczywiście zawsze przestrzegać uwarunkowań poszczególnych regionów. Staramy się także o instalacje do termicznej utylizacji. Tylko w okresie najbliższych siedmiu lat planujemy dokonać inwestycji w sektor gospodarki wodnej i recyklingowej w wysokości 35 miliardów euro.

REMONDIS aktualności: Jak ocenia pan współpracę firm tureckich i niemieckich w tym zakresie?

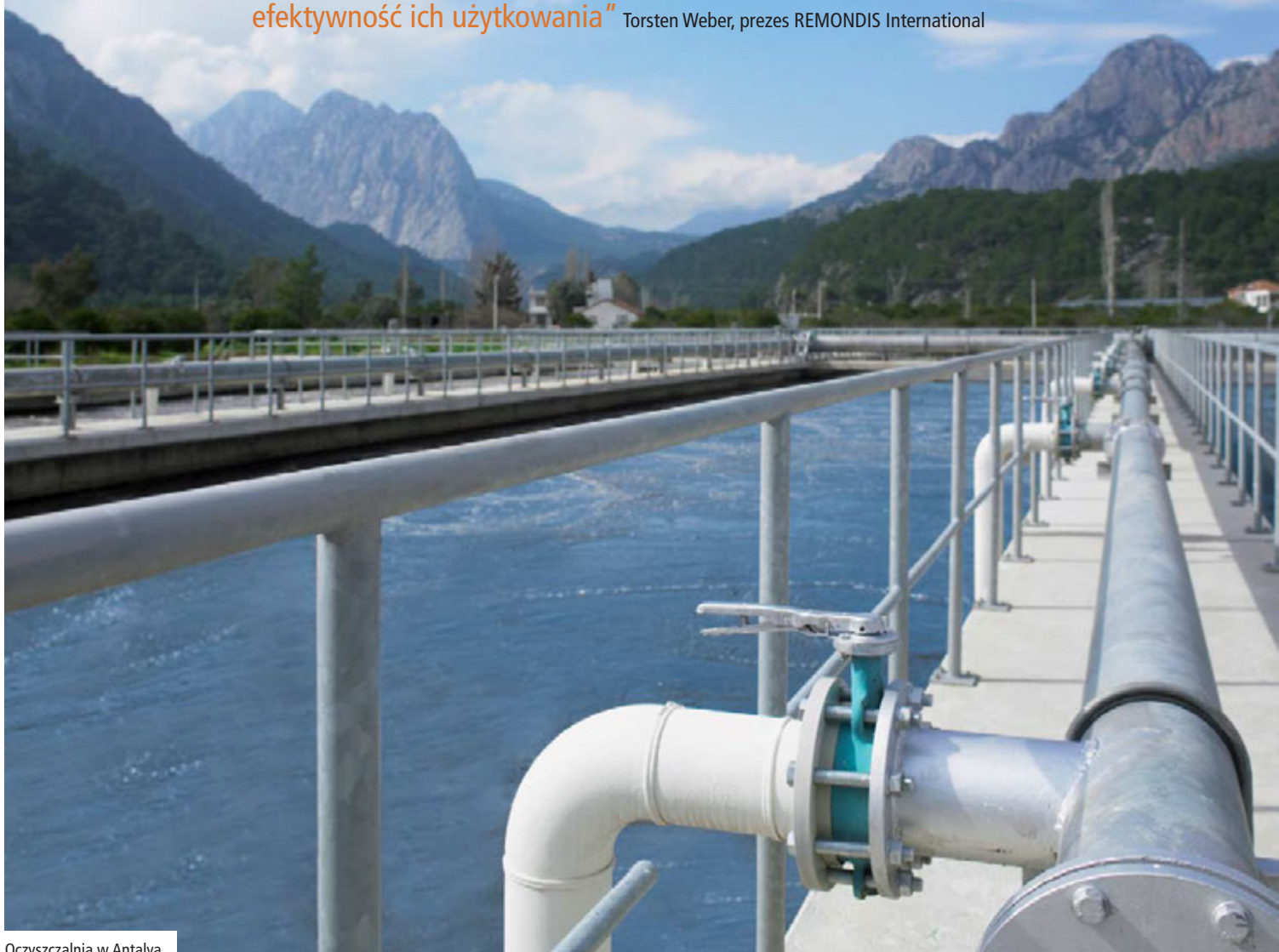
Osman Pepe: Zasadniczo wspieramy i cieszymy się z inwestycji prywatnych. Jesteśmy gotowi do udzielania wszelkich form pomocy, gdyż jesteśmy świadomi o ogromie pracy do wykonania w tak krótkim czasie. Przedsiębiorstwa niemieckie tworzą największą grupę pośród zagranicznych firm inwestujących w Turcji. Niemcy dysponują bogatym doświadczeniem w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Z tego też względu cieszymy się z dużej ilości współpracujących ze sobą firm w tym zakresie, jak właśnie REMONDIS i Sistem Yapi. Ministerstwo jest zainteresowane tym, aby pozyskać dla naszego kraju najlepsze na świecie technologie ochrony środowiska, przy możliwie najniższych kosztach.

Wywiad przeprowadzili Ilker Sel i Katja Dartsch

W Turcji jest ponad 1.100 oddziałów niemieckich i niemiecko-tureckich firm.

„Turcja to dla nas bardzo ciekawy rynek, gdyż jeszcze w wielu regionach brakuje nowoczesnych instalacji do odzyskiwania i przetwarzania odpadów, a w istniejących należy poprawić efektywność ich użytkowania” Torsten Weber, prezes REMONDIS International

Oczyszczalnia w Antalya

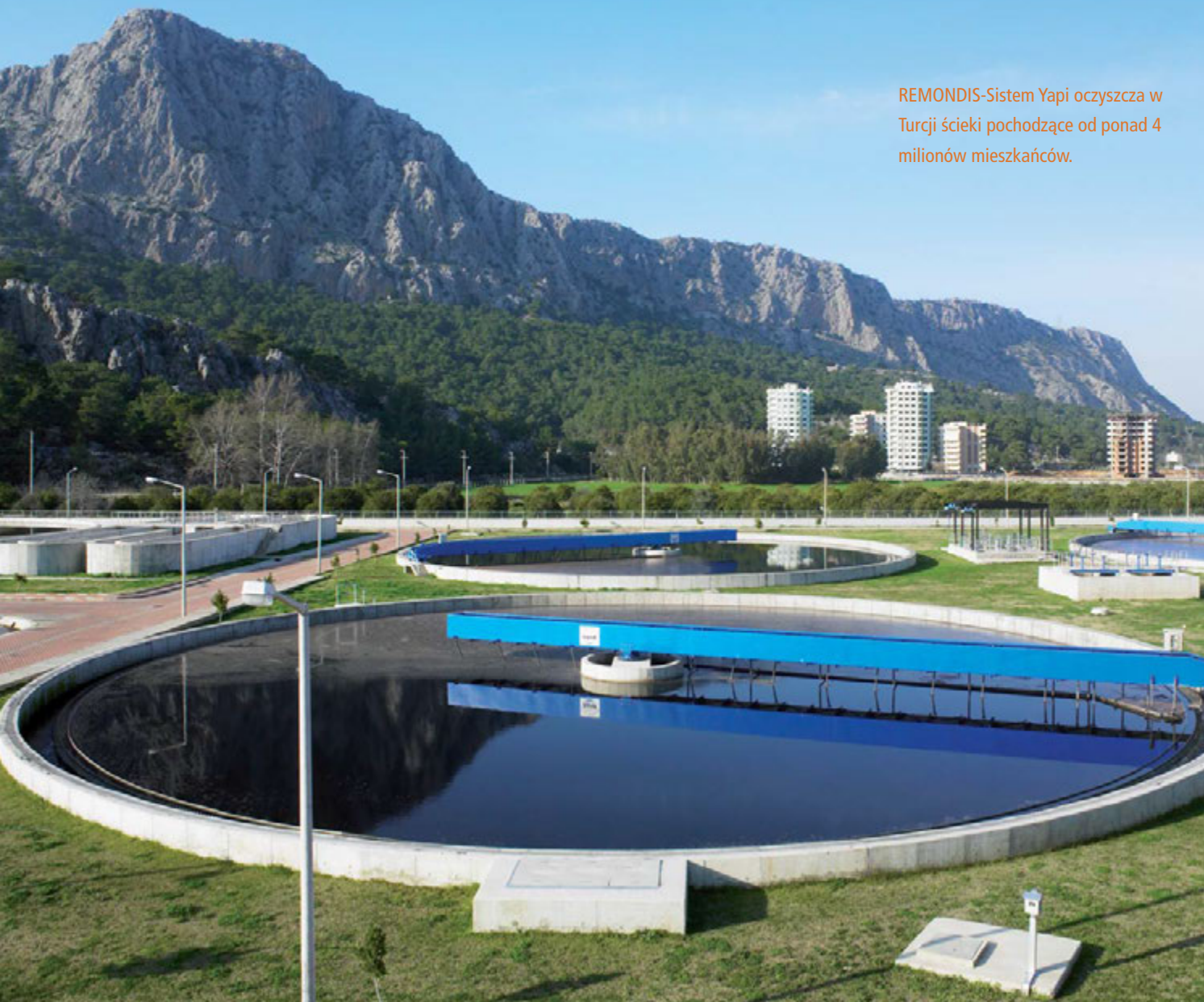
Na przełomie roku REMONDIS i Sistem Yapi założyły joint-venture. Dla REMONDIS, będącego większościowym udziałowcem nowej spółki **REMONDIS-Sistem Yapi** to joint-venture oznacza wejście na rynek turecki.

W minionych latach w Turcji w zakresie ochrony środowiska wiele się zmieniło: przepisy ustaw dotyczących ochrony środowiska i gospodarki odpadami zaostryły się, w niektórych aglomeracjach wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów, a nawet weszło w życie rozporządzenie dotyczące opakowań. Mimo tego w wielu regionach tego kraju, liczącego prawie 70 milionów mieszkańców, brakuje jednak know-how, mocy przerobowych instalacji i doświadczenia w zakresie rozwiązań logistycznych. Gminy zostały powstrzy-

mane przez rząd od inwestowania w nowoczesne instalacje do przetwarzania i utylizacji odpadów. Do tego potrzeba im doświadczonych partnerów, na których można polegać.

Działalność REMONDIS-Sistem Yapi obejmuje obecnie dziesięć oczyszczalni ścieków w miastach: Antalya, Bursa, Fethiye, Izmir, Balikesir i Malatya. Przedsiębiorstwo jest odpowiedzialne za oczyszczanie ścieków pochodzących łącznie od ponad 4 milionów mieszkańców. Wartość zainwestowanych środków w instalacje, które mają dopiero kilka lat, wynosi 145 milionów euro. Celem nowej spółki jest dalszy rozwój zarówno w obszarze gospodarki wodnej, jak i recyklingowej. Oprócz efektywnego eksploatacji instalacji do zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków →

REMONDIS-Sistem Yapi oczyszcza w Turcji ścieki pochodzące od ponad 4 milionów mieszkańców.

dla gmin i ośrodków przemysłowych REMONDIS-Sistem Yapi oferuje usługi logistyczne oraz usługi projektowania, budowania i eksploatawania instalacji do przetwarzania odpadów, sortowni, kompostowni i instalacji do termicznej utylizacji odpadów. Przedsiębiorstwo zatrudnia obecnie ponad 200 pracowników. Centrala zarządu znajduje się w Istambule.

Sistem Group powstał w 1971 roku i osiągnął pozycję lidera rynku instalacji przemysłowych i ochrony środowiska. Zatrudniająca łącznie 850 pracowników renomowana grupa przedsiębiorstw osiąga roczny obrót w wysokości 70 milionów euro i do tej pory nie świadczyła usług w zakresie zbiórki, przetwarzania i zagospodarowania odpadów. „Chcemy to zmienić, a ponieważ REMONDIS ma w tym obszarze bogate, międzynarodowe doświadczenie – cieszymy się z tej współpracy”, mówi Ugur Dincer, główny udziałowiec grupy. (dartsch)

Do zakresu działalności REMONDIS-Sistem Yapi w Turcji należy obecnie dziesięć oczyszczalni ścieków.

Branża w okresie zmian

LUDGER RETHMANN NA TEMAT ROZWOJU GOSPODARKI RECYKLINGOWEJ

Od siedmiu lat Ludger Rethmann jest prezesem Zarządu REMONDIS. Przedsiębiorstwo założył jego dziadek Josef Rethmann, a pod kierownictwem jego ojca, Norberta Rethmanna mała firma transportowa rozwinęła się do największego na świecie, rodzinnego przedsiębiorstwa sektora gospodarki wodnej i recyklingowej. W wywiadzie dla REMONDIS aktualności Ludger Rethmann opowiada o rozwoju branży i jej przyszłości.

REMONDIS aktualności: Panie Rethmann, jak rozwijała się gospodarka recyklingowa w minionych latach?

Ludger Rethmann: W Niemczech branżę ukształtowały trzy znaczące etapy konsolidacji. W latach 80-tych duże przedsiębiorstwa amerykańskie, takie jak: Waste Management i BFI próbowały wejść na rynek niemiecki. Wraz z nimi po raz pierwszy w niemieckiej gospodarce recyklingowej zaczęły działać firmy zagraniczne. Przejęły instalacje, jak np. spalarnię w Hamm i przedsiębiorstwa jak: Schreiber, Otto i Böckmann. Jednak rentowność przedsięwzięć była poniżej oczekiwań Amerykanów i w międzyczasie wycofali się nie tylko z rynku niemieckiego, ale z całej Europy.

REMONDIS aktualności: W ten sposób zakończyła się pierwsza fala konsolidacji. Kiedy nastąpiły druga i trzecia?

Ludger Rethmann: W latach 90-tych gospodarką recyklingową zainteresowały się duże firmy produkujące energię. Przykładem tego były przejęcia takich podmiotów jak: Ties Neelsen, Edelhoff i Trienekens – średniej wielkości firm rodzinnych, których właściciele przewodniczyli nawet przez jakiś czas Związku Niemieckich Przedsiębiorstw Gospodarki Odpadami. W międzyczasie producenci energii także wycofali się z rynku z powodu niskiej rentowności tego sektora gospodarki. Z końcem ubiegłego stulecia nastąpiła trzecia fala konsolidacji w postaci wejścia funduszy PE (private equity funds). Na przykład Niemiecki System Dualny GmbH (DSD) należy do amerykańskiego funduszu KKR, Kohlberg Kravis Roberts & Co. Za niemieckim przedsiębiorstwem gospodarki odpadami Sulo – wraz z Cleanaway, stoją de facto inwestorzy finansowi Apax i Blackstone. Także duże holenderskie przedsiębiorstwa, jak AVR i Van Gansewinkel są od niedawna wykupione przez spółki funduszy CVC, KKR i Oranje-Nassau.

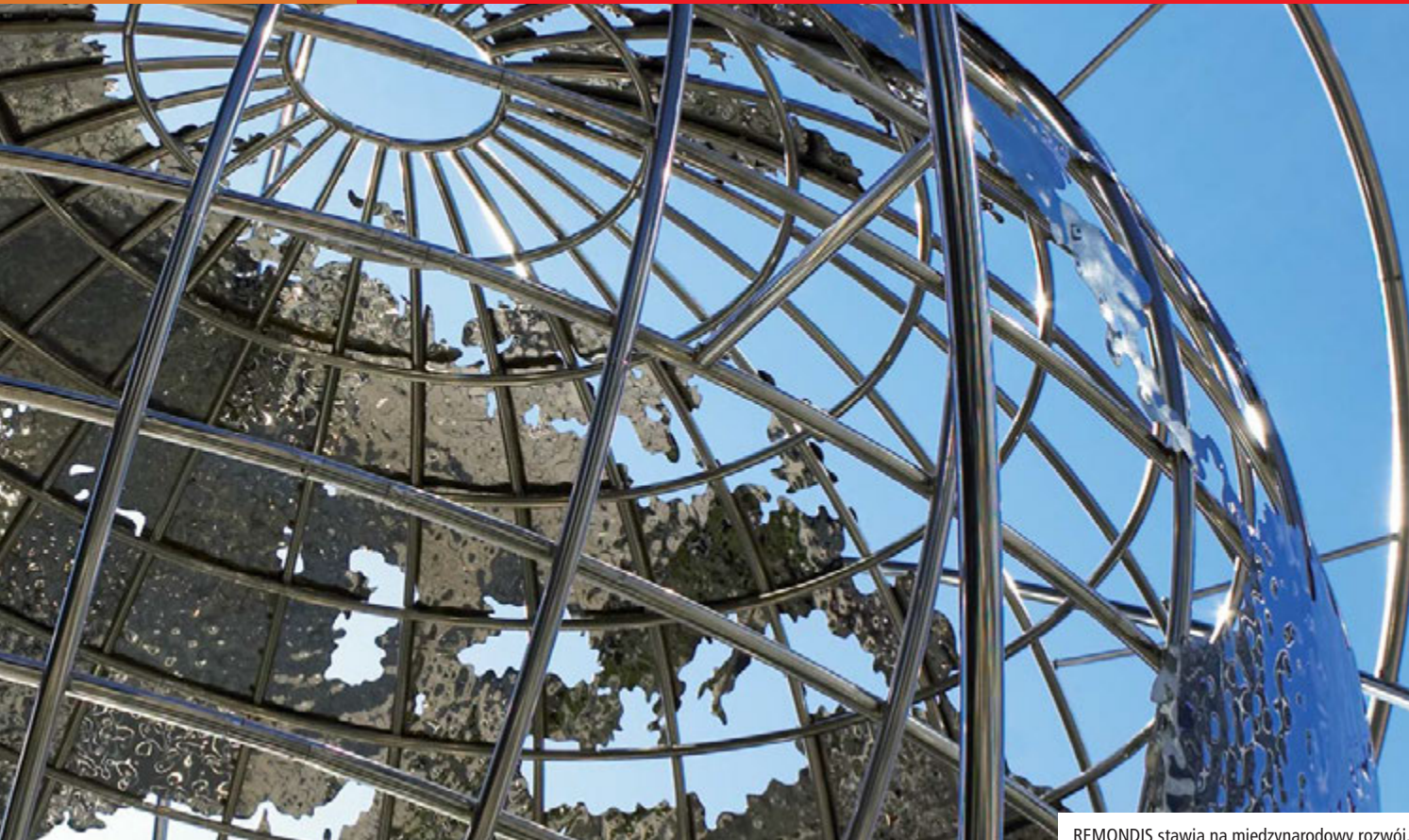
„Inwestujemy w instalacje do przetwarzania termicznego tylko wtedy, kiedy jesteśmy pewni, że w momencie ich uruchomienia będziemy dysponować odpowiednią ilością odpadów. W przeciwnym razie byłoby to nierozsądne. ”

Ludger Rethmann prezes Zarządu REMONDIS

REMONDIS aktualności: Jaki wpływ mają spółki funduszy PE na europejską gospodarkę recyklingową?

Ludger Rethmann: Spółki funduszy PE są znane z tego, że szybko wchodzą do firm, wprowadzają środki prowadzące do optymalizacji zysku i następnie szybko je sprzedają. W ten sposób przyczyniają się do dalszej konsolidacji i szybkiej zmiany właścicieli. Sulo i DSD, które dopiero przed kilkoma laty zostały przejęte przez spółki typu PE, zostaną niebawem sprzedane. Możemy nastawić się na to, że co pięć lat będziemy rozmawiać z nowymi właścicielami – ze wszystkimi konsekwencjami tego faktu. Od kiedy praktycznie wszystkie duże przedsiębiorstwa rodzinne Europy zostały →

Branżę ukształtowały trzy etapy konsolidacji, która wciąż trwa.

REMONDIS stawia na międzynarodowy rozwój.

W Europie prawie wszystkie duże przedsiębiorstwa rodzinne z sektora gospodarki recyklingowej zostały sprzedane.

sprzedane lub podzielone, brak jest podmiotów podchodzących strategicznie, długookresowo do rynku. Powoduje to wzrost zapotrzebowania na innych inwestorów, podobnie jak w USA. Na to aby się przekonać, czy spółki typu PE będą bardziej zadowolone z obecności w sektorze gospodarki recyklingowej niż producenci energii, czy Amerykanie musimy jeszcze poczekać.

REMONDIS aktualności: Pomijając postępującą konsolidację, co jeszcze ukształtowało gospodarkę recyklingową?

Ludger Rethmann: Rozwój branży w ostatnich latach zawdzięczamy przede wszystkim zaostrzeniu się przepisów w Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Pozytywnym tego skutkiem jest wiele innowacji technologicznych w branży. Wcześniej odpady były po prostu składowane, dzisiaj w nowoczesnych instalacjach wyciąga się z nich surowce i oddaje od ponownego wykorzystania. Instalacje te są drogie, dlatego rośnie zapotrzebowanie na inwestycje w sektorze. Do najważniejszych zmian należy dodać ponadto fakt, że rynek staje się coraz bardziej międzynarodowy, globalny. REMONDIS działa obecnie w 24 państwach na trzech kontynentach.

REMONDIS aktualności: Odległy cel UE, czyli odchodzenie od składowania na rzecz przetwarzania odpadów – szczególnie przez wprowadzenie dyrektywy o zakazie składowania nieprzetworzonych odpadów (TASi) – doprowadził w

Niemczech do nadwyżki popytu nad podażą wolnych mocy przerobowych w spalarniach.

Ludger Rethmann: Tak, to prawda. Materiał, który kiedyś nie był przetwarzany, tylko składowany, obecnie jest przetwarzany termicznie, co przyczynia się pozytywnie do ochrony środowiska i zapobiegania zmianom klimatycznym. Aby przerobić w spalarniach te większe ilości, w ostatnich latach powstało wiele bardzo nowoczesnych instalacji do współspalania, na paliwa alternatywne i do termicznej utylizacji odpadów. Ze względu na obecnie duży popyt, nawet najdroższe instalacje, jak: w Asdonkshof i w Augsburgu, które żądają czasami powyżej 200 euro za tonę odpadów komunalnych, są w pełni wykorzystane. Jednak już niedługo nastąpi spadek cen.

REMONDIS aktualności: A to dlaczego?

Ludger Rethmann: Ceny będą niższe, ponieważ obecnie zbyt wiele przedsiębiorstw inwestuje w instalacje do termicznej utylizacji bez uprzedniego stuprocentowego zabezpieczenia ilości wsadu. Inwestuje, mając na uwadze niedobór mocy przerobowych począwszy od lata w 2005 roku i w ogóle nie zwracając przy tym uwagi na długoterminowe prognozy rozwoju rynku, zwiększającego się poziomu odzysku surowcowego i zmian demograficznych. To jest fatalne. Z jednej strony mamy koszty inwestycji, która zwróci się dopiero po upływie 15 do 20 lat, a z drugiej

już pewnie w ciągu dwóch najbliższych lat będziemy mieli do czynienia z nadpodażą. W efekcie końcowym doprowadzi to do fali bankructw lub wzrostu opłat pobieranych od mieszkańców, w momencie kiedy ceny spadną tak nisko, że nie będą pokrywały kosztów. Podobnie będzie, jeśli dopłaty będą kształtowały się na poziomie od 15 do 30 euro, tak jak przed trzema laty z dopłatami do paliw alternatywnych. Z tego powodu budowa elektrowni na paliwa alternatywne jest szczególnie problematyczna. REMONDIS ani nie zainwestował w nowe instalacje do produkcji paliw alternatywnych, ani nie podpisał wieloletnich, tzn. dłuższych niż dwa lub trzy lata, umów na ich dostawę.

REMONDIS aktualności: Jednak w Stassfurt REMONDIS buduje obecnie nową instalację do termicznej utylizacji i powiększa istniejącą.

Ludger Rethmann: Od pomysłu, poprzez projektowanie, uzyskanie zezwoleń i okres budowy - proces stworzenia instalacji gotowej do uruchomienia zajmuje prawie cztery lata. Decyzje o instalacjach, które obecnie budujemy lub powiększamy zapadły jeszcze przed wejściem w życie dyrektywy TASI. Pracujemy nad tym, aby największe i najbardziej optymalne pod względem kosztowym instalacje wykorzystywać do odpadów komunalnych i pochodzących z przemysłu, odpadów komunalnopodobnych. Inwestujemy jedynie wtedy, kiedy jesteśmy pewni, że w momencie uruchomienia instalacji, dzięki wieloletnim umowom będziemy dysponować odpowiednią ilością odpadów po właściwej cenie. Ponieważ w instalacjach na paliwo alternatywne, podobnie jak i w elektrowniach na biomasę nie oczekujemy pozytywnych efektów, nie inwestowaliśmy w instalacje tego typu i nie podpisaliśmy z nimi umów długoterminowych.

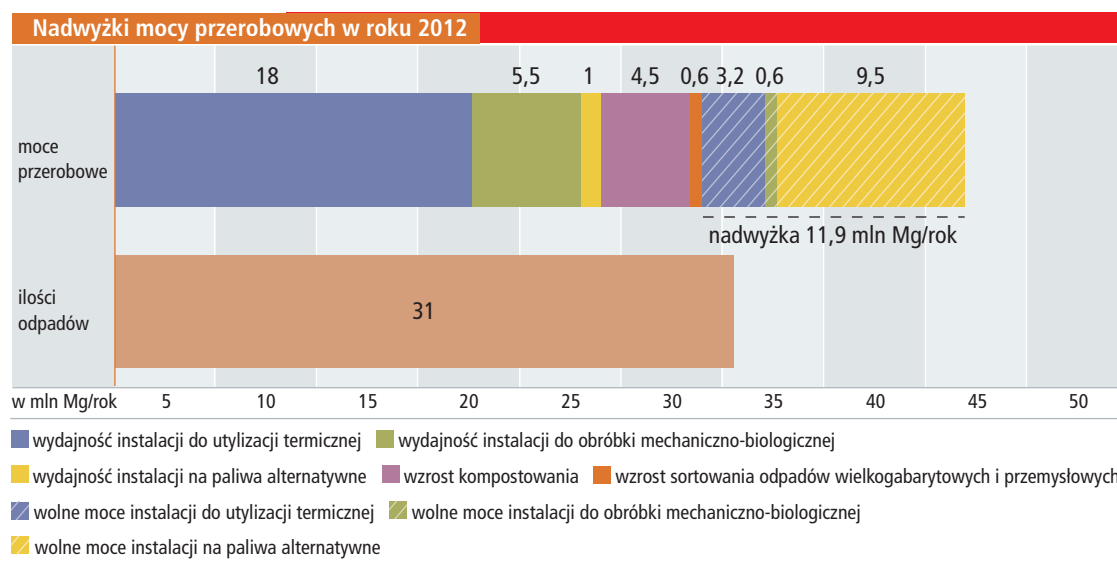
REMONDIS aktualności: Spójrzmy w przyszłość. Dokąd zmierza branża i REMONDIS?

Ludger Rethmann: Na rynku niemieckim nastąpi kontynuacja omówionego procesu konsolidacji. Dzieje się to w kontekście spadku o połowę w ostatnich latach obrotów Niemieckiego Systemu Dualnego i przewidywanym jeszcze dalszym ich obniżeniu, a wszystko to przy praktycznie niezmiennym zakresie usług. Doprowadzi to do dalszych zmian i oczyszczeń rynku. W obszarze zbiórki odpadów z gospodarstw domowych może nastąpić spadek cen. Mimo to mamy szansę na rozwój w tej dziedzinie. Dwa największe przedsiębiorstwa gospodarki odpadami w Niemczech są odpowiedzialne za ich odbiór od ponad 20 procent mieszkańców. Na przykład w krajach sąsiadujących: Francji i Hiszpanii, trzy największe podmioty obsługują znacznie więcej niż połowę liczby mieszkańców.

Jeżeli my jako REMONDIS, chcemy się umacniać, pomimo postępującej konsolidacji rynku niemieckiego, musimy postawić na dalsze kupno przedsiębiorstw i rozwój międzynarodowy. Ponadto konieczna jest pewna elastyczność i otwartość w stosunku do potrzeb naszych klientów. W REMONDIS udział przychodów pochodzących z klasycznej zbiórki odpadów z gospodarstw domowych wynosi jedynie pięć procent całości obrotów. Większość obrotów generowanych jest przez przemysłowe przetwarzanie odpadów, gospodarkę wodną, świadczenie usług dla przemysłu w zakresie oczyszczania i przez gospodarkę odpadami przemysłowymi. Szczególnie krajowa i międzynarodowa gospodarka wodna będzie dla nas obszarem biznesowym o coraz większym znaczeniu.

Wywiad przeprowadziła Katja Dartsch

Boom budowlany: obecnie budowanych i powiększanych jest zbyt dużo instalacji do termicznej utylizacji. Wkrótce doprowadzi do nadwyżek mocy przerobowych.

Szacowane zmiany przyszłych mocy przerobowych w Niemczech i Holandii. Ilości odpadów pochodzących z gospodarstw domowych i z przemysłu.

Ochrona klimatu

Wykorzystuj odpady – chroń klimat

GOSPODARKA RECYKLINGOWA PRZYCZYNIĄ SIĘ DO OCHRONY KLIMATU

Opracowanie autorstwa Nicholasa Sterna, ukoronowany Oscarem film *Ala Gora* i wyniki badań Międzyrządowego Zespołu do spraw Zmian Klimatu (w skrócie IPCC) wzniciły na nowo dyskusję na temat klimatu Ziemi. Pewne jest, że zmiany te postępują, a o ich sile zdecyduje zachowanie nas wszystkich. Gospodarka wodna i recyklingowa skutecznie przyczyniają się do ochrony klimatu – a możliwości w tych sektorach na arenie międzynarodowej są olbrzymie.

Obecnie, w porównaniu do roku 1990, dzięki zwiększeniu energetycznego i materiałowego wykorzystania odpadów, oszczędzanych jest blisko 8-krotnie więcej kopalnych nośników energii takich jak: ropa, gaz ziemny i węgiel.

(źródło: Federalne Ministerstwo Środowiska)

Upały, powodzie, tereny rolnicze dotknięte suszą: zmiany klimatu to globalne zagrożenie. Do roku 2100 temperatura powietrza na ziemi wzrośnie o wiele stopni Celsjusza, lądolody i lodowce topią się, poziom wód w morzach i oceanach wzrasta (patrz komentarz na str. 4/5). Najwyższy czas zacząć działać, po to, by globalne ocieplenie było jak najmniejsze. Także gospodarka wodna i recyklingowa mogą przyczynić się do znacznej redukcji emisji gazów cieplarnianych. „Ten, kto w sprawach klimatu myśli tylko o przemyśle i transporcie, nie myśli o wszystkim”, argumentuje Związek

Niemieckich Przedsiębiorstw Gospodarki Odpadami (BDE). Dzięki ogólnoswiatowemu przestawieniu się na przyjazne dla środowiska i klimatu metody przetwarzania odpadów, będzie można znacznie przyczynić się do ochrony klimatu – przedsiębiorstwa takie jak REMONDIS pokazują, że jest to możliwe. Poprzez wprowadzenie w Niemczech zakazu składowania nieprzetworzonych odpadów (dyrektywa TASI) nastąpiła znaczna redukcja emisji gazów szkodliwych dla atmosfery, np. metanu. W latach 1990 do 2005 możliwe było dzięki temu zaoszczędzenie wielu milionów ton ekwi-

„Niemcy poprzez przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej mają szansę na stworzenie podwalin nowoczesnego i przyszłościowego systemu zaopatrzenia w energię.”

Sigmar Gabriel, federalny minister środowiska

walentów dwutlenku węgla – jedna czwarta całej osiągniętej w Niemczech redukcji (patrz tabela). Wkład REMONDIS i innych przedsiębiorstw sektora gospodarki recyklingowej w realizację niemieckich zobowiązań wynikających z postanowień z Kioto w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych wynosi dwanaście procent.

W większości państw UE, inaczej niż w Niemczech, jest jeszcze dużo do zrobienia w zakresie konsekwentnej realizacji dyrektywy składowiskowej. „Ogólnoeuropejski zakaz składowania odpadów nieprzetworzonych jest konieczny choćby już z samych względów klimatycznych. W Niemczech udowodniliśmy, że jest to wykonalne”, komentuje Związek BDE. Zakaz obowiązujący na terenie całej UE – według studium BDE, Federalnego Ministerstwa Środowiska i Niemieckiego Związku Ochrony Środowiska – doprowadzi do zaoszczędzenia 110 milionów ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, czyli prawie 10 procent celu europejskiego.

Oprócz odejścia od składowania, gospodarka wodna i recyklingowa może mieć pozytywny wkład w ochronę klimatu jeszcze w wielu innych obszarach. Odpady to przecież

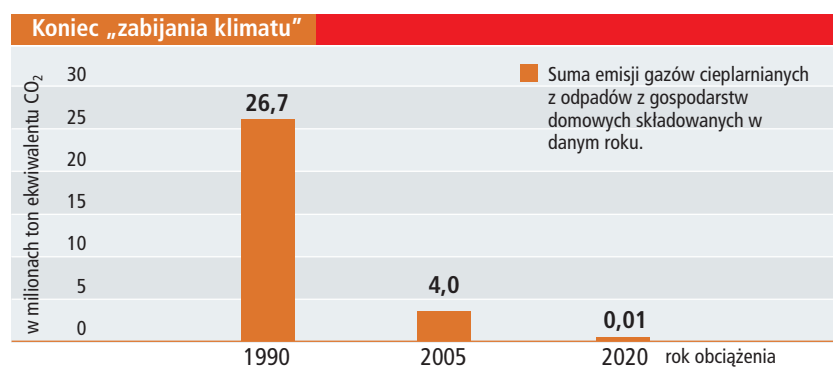
najbardziej przyjazne środowisku źródło surowców i energii. Im więcej surowców będzie odzyskiwanych z odpadów, tym mniejszy będzie zakres rabunkowej gospodarki środowiska naturalnego i tym mniej pierwotnych surowców będzie przetwarzanych przy wykorzystaniu energochłonnych metod. W Niemczech obecnie ponad połowa odpadów komunalnych i produkcyjnych przetwarzana jest materiałowo i energetycznie. W niektórych obszarach, jak na przykład w zakresie opakowań, poziom ten sięga 80 procent.

Odpady przetwarzane w nowoczesnych spalarniach i elektrowniach, jak na przykład w tych należących do REMONDIS, zastępują kopalne nośniki energii: węgiel, ropę i gaz ziemny. Ze względu na fakt, że odpady komunalne w większości składają się z frakcji organicznej jak np.: drewno i tekstylia, ich spalanie jest neutralne dla ilości dwutlenku węgla. Instalacje do termicznej utylizacji, jak ta należąca do REMONDIS EVZA w Stassfurt w Saksonii-Anhalt, dostarczają ponadto energię do położonych w sąsiedztwie instalacji przemysłowych. Kolejnym przykładem wkładu gospodarki recyklingowej w ochronę klimatu jest intensyfikacja wykorzystania odpadów organicznych jako źródła biogazu, np. w firmie REMONDIS Aqua, która zajmuje się oczyszczaniem ścieków z przemysłu spożywczego, np. dla firmy Küstenland Miluchnion w Meklemburgii Pomorze Przednie w Niemczech, czy dla Grupy WILD w Hiszpanii (patrz str.20).

Przykłady te pokazują, że w odpadach tkwią duże możliwości w zakresie ochrony klimatu. Przyjazne środowisku metody przetwarzania odpadów częściowo są już wprowadzane w Niemczech i muszą znaleźć zastosowanie na rynku międzynarodowym, tak, by wykorzystał w pełni ich potencjał. Powinien o tym pamiętać niemiecki rząd, przewodniczący Radzie UE i grupie państw G8 i wprowadzić najważniejsze podstawy dla porozumienia w sprawie ochrony klimatu, które w 2012 roku zastąpi protokół z Kioto. (dartsch)

Sir Nicholas Stern, były wiceprezes Banku Światowego, ocenia przyszłe koszty zmian klimatu na 5 do 20 procent globalnego PKB rocznie. Jeśli by jednak już teraz zacząć temu bezpośrednio przeciwdziałać koszty wynosiłyby ok. 1 procent produktu ogólnoswiatowego.

Zakaz składowania ochrony środowiska przed wielką ilością emisji szkodliwych gazów.

Źródło: studium IFEU 2006, Federalny Urząd ds. Środowiska

„Podatek VAT to istotne źródło dochodów państwa. W samym tylko Berlinie, co roku przepada kilka milionów euro, ponieważ zbiórką odpadów zajmuje się przedsiębiorstwo komunalne, które nie musi płacić tego podatku.”

Egbert Tölle, Zarząd REMONDIS

Reichstag w Berlinie, siedziba niemieckiego parlamentu.

Prywatyzacja zamiast nacjonalizacji.

REMONDIS ŻĄDA RÓWNEGO OPODATKOWANIA I WOLNEGO RYNKU

Ponad 60 procent gmin sprywatyzowało już usługi związane ze zbiórką i przetwarzaniem odpadów. Trend prywatyzacyjny utrzymuje się nadal – pomimo jawnego naruszania zasad wolnego rynku, nierównorzędnego traktowania podmiotów prywatnych i komunalnych pod względem podatkowym i przepisów zamówień publicznych.

Egbert Tölle, Zarząd
REMONDIS

REMONDIS aktualności: Prywatny sektor gospodarki odpadami żąda równego traktowania pod względem przepisów podatkowych i przepisów zamówień publicznych. O co dokładnie w tym chodzi?

Egbert Tölle: W tym wypadku, po części chodzi o podatek VAT. Prywatne przedsiębiorstwa sektora gospodarki wodnej i recyklingowej muszą płacić podatek VAT, a przedsiębiorstwa komunalne nie. Ta niesprawiedliwość ma miejsce od ponad 20 lat, a sytuacja pogorszyła się z powodu stopniowego zwiększania VAT-u z 11, na 14, potem na 16, a teraz na 19 procent. Związek Niemieckich Przedsiębiorstw Gospodarki Odpadami (BDU) złożył już skargę w tej sprawie do Komisji UE. **Ponadto żądamy transparentnych i pozbawionych dyskryminacji procedur przetargowych, organizowanych w oparciu o dyrektywy zamówień publicznych.** Możliwość zlecenia zadania własnemu przed-

siębiorstwu komunalnemu bez konieczności ogłoszenia przetargu na podstawie tzw. przywileju inhouse wyklucza konkurencyjność i wspiera skostniałe struktury komunalne.

REMONDIS aktualności: Ostatnio media coraz częściej informują o gminach, które nacjonalizują zbiórkę i przetwarzanie odpadów. Czy to jest ogólny trend?

Egbert Tölle: Nie. Trend zmierza wyraźnie do prywatyzacji usług sektora gospodarki recyklingowej. Tylko w ostatnich latach, zbiórkę i przetwarzanie odpadów sprywatyzowały poprzez model partnerstwa publiczno-prywatnego takie miasta, jak: Cottbus, Gera, Szwerin (patrz str. 37) i Düsseldorf. W skali całych Niemiec udział oferentów komunalnych stale spadał do obecnego poziomu poniżej 40 procent. W obszarze odpadów specjalnych i przemysłowych już tylko 10 procent, a w zakresie odpadów opakowaniowych tylko →

7 odbieranych jest przez podmioty komunalne. Należy cieszyć się z trendu prywatyzowania i ogłaszania przetargów na świadczenie usług. **Tam, gdzie działa rynek, państwo nic nie traci. Wszędzie, gdzie usługi przeszły w ręce prywatne wykształciła się zdrowa konkurencja.** Tylko w ten sposób sektor gospodarki wodnej i recyklingowej może przyczynić się do ochrony klimatu, realizacji celów polityczno-środowiskowych i trwałej gospodarki surowcowej.

REMONDIS aktualności: Więc jednak chodzi o pojedyncze przypadki?

Egbert Tölle: Tak, są to pojedyncze przykłady rekomunalizacji, które, między innymi z powodów politycznych, są dodatkowo rozdmuchiwane. Często wspomniany jest przykład miasta Bergkamen, które zrekomunalizowało zaopatrzenie w gaz i prąd oraz gospodarkę odpadami i chce przejąć we władanie gminy także zaopatrzenie w wodę. Trzeba uwzględnić także to, że burmistrz Bergkamen jest równocześnie prezydentem niemieckiego Związku Miast i Gmin.

REMONDIS aktualności: Co oznacza to dla obywateli?

Egbert Tölle: Wszystkie te świadczenia, od zaopatrzenia w energię elektryczną do dostawy wody są pozbawione konkurencyjności. Gmina, która nie rozpisuje przetargu na te usługi, tylko wykonuje je we własnym zakresie, nie musi zwracać uwagi na mechanizmy wolnorynkowe. W takim wypadku efektywność kosztów nie odgrywa już żadnej roli, co często oznacza dla mieszkańców wyższe opłaty. Wynika to ze stosowanej przez gminy zasady pokrycia kosztów, czyli przy zwiększonym zapotrzebowaniu na finanse, przeliczają wszystko na mieszkańca. Zasady pobierania opłat nie są transparentne. (patrz tabela)

REMONDIS aktualności: Czy są jakieś inne powody, dla których gminy chcą przejmować na siebie zbiórkę i przetwarzanie odpadów?

Egbert Tölle: Dzięki opłatom za wywóz odpadów gminy zapewniają wpływy do własnych zakładów i pokrywają nimi rzekome działania dla dobra publicznego, aby chronić swoje własne struktury komunalne. Ustalają opłaty, z których zyski czerpią ich własne zakłady miejskie. W ten sposób, w wielu takich jednostkach, ma miejsce pośrednie dofinansowywanie obszarów deficytowych. Centrala konsumentów zanotowała w opłatach pobieranych w gminach różnice sięgające 500 procent i to bez widocznych, merytorycznych powodów uzasadniających takie dysproporcje. Jako środek zwalczający brak przejrzystości komunalnych opłat za wywóz śmieci, organizacje chroniące konsumentów zaproponowały intensyfikację przetargów na te usługi.

REMONDIS aktualności: Unia Europejska zasygnalizowała, że chce zlikwidować przywileje podatkowe spółek komunalnych, gdyż prowadzą do nieuczciwej konkurencji na rynku. Co się wtedy zmieni?

Egbert Tölle: Bardzo ucieszylibyśmy się z takiej decyzji, ponieważ przygotowywałby ona grunt do uczciwej konkurencji. Kiedy przywilej nieplacenia podatku VAT zostanie zlikwidowany, wtedy oferenci komunalni będą musieli sobie poradzić na rynku bez 19 procentowej nadwyżki. Z punktu widzenia mieszkańca jeszcze lepsza byłaby pełna liberalizacja rynku, tak jak ma to miejsce zagranicą, gdzie każdy właściciel nieruchomości może sam decydować, z którym usługodawcą chce współpracować, dokładnie jak w sektorze energii elektrycznej i telekomunikacji.

Wywiad przeprowadziła Katja Dartsch

Opłata dotyczy opróżniania pojemnika o pojemności 120 l. co 2 tygodnie, łącznie z odpadami ulegającymi biodegradacji

Opłaty za wywóz odpadów w powiecie Rheinisch-Bergische Kreis (Niemcy)

	Usługodawca komunalny	Usługodawca prywatny
	Miasto Bergisch-Gladbach	Miasto Burscheid
Wysokość opłat	375,72 euro	169,20 euro

Źródło: Związek Podatników Nadrenii Północnej-Westfalii

Europa za pojemnikiem na bioodpady

PARLAMENT EUROPEJSKI ROZPOCZĄŁ POSTĘPOWANIE W SPRAWIE RAMOWEJ DYREKTYWY O ODPADACH.

Rocznie wytwarza się w Unii Europejskiej około 1,3 miliarda ton odpadów. Tendencja ta wzrasta. Unia postawiła sobie za cel, aby doprowadzić do ograniczenia powstawania odpadów kosztem ich przetwarzania. Z tego względu, każdy obywatel Unii będzie musiał wkrótce selektywnie gromadzić odpady ulegające biodegradacji.

Unia Europejska rozpoczęła prace nad nowelizacją liczącej już 30 lat ramowej dyrektywy o odpadach. Przewiduje ona regulacje, które spowodują, że **ilość odpadów** wytwarzanych w Unii nie będzie dalej wzrastać. W 2012 r. nie powinno być więcej odpadów niż w roku 2008, przy czym do 2020 r. ilość ich powinna się stale zmniejszać. Połowa odpadów komunalnych i 70% wszystkich odpadów budowlanych i przemysłowych będzie musiała zostać poddana przetworzeniu, taki jest założony cel. Zdecydowaną większością głosów Parlament Europejski poparł tę nowelizację podczas pierwszego czytania.

Skoro Komisja przez wiele lat zwlekała z opracowaniem **dyrektywy o bioodpadach**, czego żądało wiele państw członkowskich, to REMONDIS tym bardziej cieszy się z faktu, że Parlament Europejski chce w dyrektywie ramowej cały rozdział poświęcić odpadom ulegającym biodegradacji. W wielu krajach Unii nie prowadziło się dotychczas selektywnej zbiórki tych odpadów, nawet w Niemczech tylko połowa wszystkich gospodarstw domowych włączona jest w system selektywnej zbiórki bioodpadów. „Rocznie w całym Niemczech beużytecznie łąduje na składowiskach 4,5 miliona ton odpadów ulegających biodegradacji, mimo że można z nich zrobić kompost bardzo dobrej jakości,” mówi Aloys Oechtering, kierownik REMONDIS, odpowiedzialny za kompostownie. Nowa dyrektywa unijna zapoczątkuje wprowadzenie pojemników na bioodpady w całej Europie i będzie punktem wyjścia dla osiągnięcia wysokich standardów jakościowych przy wytwarzaniu kompostu. „Także te gminy w Niemczech, które dotychczas nie włączyły się do systemu selektywnej zbiórki bioodpadów, będą musiały zmienić swoje plany.” Dyrektywa przewiduje, że w ciągu

pierwszych trzech lat wszystkie kraje unijne będą musiały stworzyć system selektywnej zbiórki bioodpadów. Następną nowelizacją w dyrektywie będzie pięciostopniowa **hierarchia postępowania z odpadami**: na pierwszym miejscu będzie unikanie powstawania odpadów, na drugim odzysk, na trzecim recykling, na czwartym inne procesy przetwarzania i na piątym przyjazne dla środowiska unieszkodliwianie. „Zrobiliśmy ważny krok w kierunku prewencji i unikania powstawania odpadów w Europie,” komentuje decyzję Parlamentu Jutta Haug, posłanka do Europarlamentu z ramienia SPD: „W przeciwnym razie śmieci by nas zasypały.”

Latem ministra środowiska Unii Europejskiej zajmie stanowisko w sprawie nowej dyrektywy ramowej o odpadach, potem Parlament zajmie się ponownie tym tematem. Do końca 2008 r. prace nad nowelizacją powinny się zakończyć.

„**Zasada samowystarczalności**” przy wywozie odpadów komunalnych została przez Parlament Europejski odrzucona, opowiedział się on za otwarciem granic: odpady nie nadające się do ponownego wykorzystania powinny trafić do najbardziej proekologicznych instalacji, nawet jeżeli znajdują się one poza granicami Unii. Z rozczarowaniem mówi Jutta Haug i eurodeputowany Karl-Heinz Florenz (CDU) o odrzuceniu **kryteriów efektywności** w odniesieniu do instalacji przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów. Parlament stracił w tym przypadku wielką szansę na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, powiedział Florenz gazecie „Frankfurter Allgemeine Zeitung”. (dartsch)

Rynek międzynarodowy

Biogaz ze ścieków po przetwórstwie owoców

ROZWÓJ REMONDIS AQUA W HISZPANII

Pośrodku plantacji cytrusów w hiszpańskim regionie Walencji firma WILD VALENCIA S.A. wytwarza koncentraty owocowe i naturalne ekstrakty dla międzynarodowej branży spożywczej i do produkcji napojów. Oczyszczaniem ścieków poprodukcyjnych zajmuje się REMONDIS Aqua.

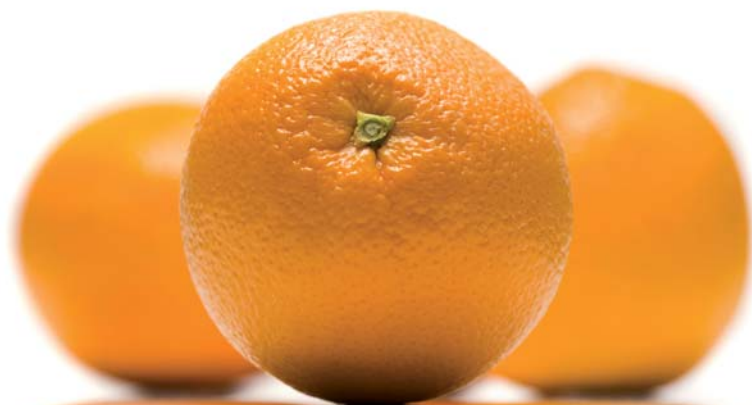
Ze względu na prężny rozwój przedsiębiorstwa WILD VALENCIA w Carcaixent, w regionie Walencji, konieczna była rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków. Budowę nowej linii technologicznej oraz zarządzanie gospodarką ściekową zlecono REMONDIS. Podstawowym elementem nowej oczyszczalni jest beztlenowe wstępne oczyszczanie ścieków. W procesie tym składniki ścieków, bogatych w cukry, są przetwarzane przez mikroorganizmy na biogaz.

Gazowe biopaliwo można wykorzystać jako źródło energii w produkcji i zastępuje ono wtedy gaz ziemny. Jak wyjaśnia dr Lars Meierling, członek zarządu REMONDIS Aqua: „W porównaniu z konwencjonalną metodą biologicznego tlenowego oczyszczania, technologia ta minimalizuje zarówno

ilości produkowanego osadu ściekowego, jak i zapotrzebowanie na energię elektryczną.” Dla REMONDIS Aqua jest to pierwszy projekt w Hiszpanii.

WILD VALENCIA należy do globalnej grupy WILD, mającej główną siedzibę w Eppelheim koło Heidelbergu. WILD to lider na światowym rynku wytwórców naturalnych składników dla branży spożywczej. Sławę przyniósł firmie napój „Capri-Sonne”, wręcz kultowy w Niemczech, a będący w sprzedaży w ponad 100 krajach i produkowany w 18 krajach. Rodzinne przedsiębiorstwo zatrudnia 2.500 pracowników. Zakład w Carcaixent wybudowano w 1987 roku w celu utylizacji produktów ubocznych z przetwórstwa owoców cytrusowych. (dartsch)

Podczas oczyszczania ścieków ze składników organicznych pozyskuje się energię.

Pomarańcza to najpowszechniej uprawiany owoc cytrusowy na świecie. Przeciętnie obywatel niemiecki wypija 8,9 litrów soku pomarańczowego rocznie.

Zyskowe partnerstwo

PROF. DR CARSTEN HANEKE OPOWIADA O PRZYSZŁOŚCI PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO

Projekty partnerstwa publiczno-prywatnego zdobywają coraz większe znaczenie. Podmioty publiczne współpracują z prywatnymi przedsiębiorstwami i wykorzystują zasoby oraz fachową wiedzę prywatnego partnera. Prof. dr Carsten Haneke buduje w chwili obecnej instytut PPP przy uczelni w Bremerhaven. Instytut ma służyć zawiązywaniu sieci współpracy, praktycznemu pośrednictwu i pomagać przy tworzeniu oraz optymalizacji partnerstw publiczno-prywatnych.

Za pomocą projektów PPP można w szybkim tempie zwiększyć zakres inwestycji w gospodarce wodno-ściekowej.

REMONDIS aktualności: Panie Profesorze, w jakich obszarach tworzy się partnerstwa publiczno-prywatne?

Prof. dr Carsten Haneke: W całym sektorze infrastrukturalnym. Projekty PPP sięgają od sektora obronności – to dla wojska, marynarki i lotnictwa wojskowego utworzono najwięcej PPP, o czym na co dzień mało się słyszy – przez branżę zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i utylizacji nieczystości stałych i płynnych, aż po administrację, szpitale i szkoły.

REMONDIS aktualności: Jakiemu rozwojowi podlegał w ostatnich latach obszar partnerstw publiczno-prywatnych?

Prof. dr Carsten Haneke: Sektor przeżywa ogromny wzrost. Na przełomie 2000 i 2001 r. w Niemczech istniało zaledwie 20 projektów PPP, przy zaangażowaniu środków rządu 50 milionów euro. Teraz mamy już ponad 200 takich projektów, gdzie suma inwestycyjna sięga ponad 2

miliardów euro. Ponadto w przypadku administracji, szkół, szpitali i budownictwa dróg istnieje już szeroko idące przyzwolenie polityczne na takie projekty, podczas gdy w branży wodno-kanalizacyjnej wciąż odzywają się liczne głosy sprzeciwu. Sprawa przedstawia się w ten sposób w Niemczech, natomiast na arenie międzynarodowej, zwłaszcza w nowych państwach Unii Europejskiej wszystkie typy PPP odgrywają znacznie ważniejszą rolę.

REMONDIS aktualności: Skąd ta różnica?

Prof. dr Carsten Haneke: Zagranicą, zwłaszcza w Europie Środkowej i Wschodniej, często brakuje zasobów. Stąd długoterminowe związanie się partnerem, na którym można polegać, który dysponuje odpowiednią wiedzą fachową, z którym można wspólnie budować.

REMONDIS aktualności: Jakie korzyści płyną z PPP dla partnerów samorządowych?

Prof. dr Carsten Haneke: Gminy korzystają w pierwszej kolejności w zakresie organizacji i finansów. Co więcej, zazwyczaj prywatne przedsiębiorstwo może reagować szybciej i elastyczniej aniżeli podmiot publiczny oraz dysponuje znacznie większym doświadczeniem w danym sektorze rynkowym.

REMONDIS aktualności: Dlaczego gospodarka wodno-ściekowa szczególnie nadaje się na projekty PPP?

Prof. dr Carsten Haneke: Z jednej strony w niemieckiej gospodarce wodnej mamy do czynienia z ogromnym zapotrzebowaniem na inwestycje i stałą optymalizację zakładów. Z drugiej strony gospodarka wodno-kan jest wyraźnie rozdrobiona na różne podmioty. W Niemczech istnieje około 13.000 spółek komunalnych, zajmujących się zaopatrzeniem w wodę oraz odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Sektor ten kryje w sobie wielki potencjał – jeśli w ciągu następnych 5 do 10 lat osiągniemy w nim 2025 procentowy udział partnerstw publiczno-prywatnych, to byłby to ogromny postęp, a i całej gospodarce taki rozwój dobrze by zrobił.

REMONDIS aktualności: Może Pan wymienić jakieś przykłady spektakularnych sukcesów?

Prof. dr Carsten Haneke: Na szczęście jest ich mnóstwo. Jeśli chodzi o REMONDIS to mogę podać przykład spółki BEG w Bremerhaven, ale także spółki operatorskiej Betriebsführungsgesellschaft WAL-Betrieb w Łużycach.

„W PPP powinno być tak jak w dobrym małżeństwie – ma to być partnerstwo, na którym obie strony zyskują. Na początku są z tym związane pewne wyrzeczenia, ale to, co otrzymuje się w zamian, ma znacznie większą wartość.”

Prof. dr Carsten Haneke

Zwłaszcza w Bremerhaven kombinacja wywozu i utylizacji odpadów z jednej strony, oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków z drugiej, wskazuje na przyszłościowy rozwój. Gospodarka odpadowa i ściekowa są ze sobą związane, choćby dlatego, że w trakcie oczyszczania ścieków produkuje się dużą ilość odpadów w postaci osadów ściekowych.

REMONDIS aktualności: Jak ocenia Pan szanse niemieckich modeli PPP na rynku światowym?

Prof. dr Carsten Haneke: Zasadniczo szanse te są dobre. W Anglii istnieje tylko jeden przykład typowego PPP, we Francji też niewiele więcej. W Niemczech mamy do dyspozycji ponad 100 różnych form kontraktów, w ramach których precyzyjnie uwzględnia się specyfikę lokalną. Te uwarunkowania indywidualne powodują, że niemieckie modele PPP są tak atrakcyjne dla międzynarodowych klientów. Stąd też Niemcy zajmują bardzo dobrą pozycję rynkową jeśli chodzi o PPP. Jednakże słowa pochwały należą się tu również partnerom samorządowym w Niemczech, bo to ich działalność umożliwia prowadzenie bieżących projektów PPP.

REMONDIS aktualności: Jak będzie się rozwijał rynek PPP w Niemczech?

Prof. dr Carsten Haneke: W chwili obecnej obserwuję niestety stagnację, ale już za kilka lat powinno znowu dojść do wyraźnego wzrostu w tym sektorze, gdyż, między innymi, potrzeby inwestycyjne i modernizacyjne w branży wodno-ściekowej są liczne i naglące, podczas gdy jednostki samorządowe mają do dyspozycji jedynie ograniczone, coraz mniejsze zasoby.

Wywiad przeprowadziła Katja Dartsch

REMONDIS Aqua zarządza projektami PPP w Bremerhaven, Wesendorf, Oberhausen, Senftenberg, Genthin, Frechen, Gemünden am Main oraz w innych miastach.

Reterra

W całych Niemczech REMONDIS odzyskuje rocznie ok. 650.000 ton osadów ściekowych, przetwarzając je na nawóz pościekowy do celów rolniczych. Tym samym zwraca na pola upraw ok. 13.000 ton fosforanów.

„Fosfor to podstawowy budulec dla życia. Bez tego pierwiastka nie byłoby materiału genetycznego, ani kości, ani liści, ani kwiatów. Mimo to marnujemy jego zasoby.” tygodnik „Die Zeit”

Skarby ziemi

Fosfor – surowiec niezbędny do życia

REMONDIS POSTULUJE, BY EFEKTYWNIJ WYKORZYSTYWAĆ OSADY ŚCIEKOWE

Niemcy importują rocznie ponad 300.000 ton mineralnego nawozu fosforowego. Tymczasem cenny surowiec, fosfor, można by z większym powodzeniem wprowadzać z powrotem do obiegu w przyrodzie i na pola uprawne, np. stosując przetworzony osad ściekowy. Nawóz z osadów Reterra® REMONDISu to produkt spełniający wszelkie normy bezpieczeństwa i jakości.

Obok wielu cennych składników mineralnych komunalne osady ściekowe zawierają między innymi fosfor, który jest niezbędny dla prawidłowego wzrostu wszystkich zwierząt i roślin. Jednakże zaledwie 30% komunalnych osadów ściekowych produkowanych obecnie w Niemczech jest teraz wykorzystywana rolniczo.

Aby pokryć zapotrzebowanie na fosfor w rolnictwie, stosuje się do nawożenia nie tylko lokalnie produkowane nawozy naturalne, ale także nawozy z surowców wtórnych i mineralne. Materiał wyjściowy dla nawozów fosforowych to przede wszystkim wydobywane w ogromnych kopalniach odkrywkowych surowe fosforany w postaci rud zawierających fosforany. Importuje się je z całego świata, przede wszystkim zaś z Rosji, Ameryki, Afryki Północnej i Zachodniej. Pozyskiwanie surowca, przetwarzanie rudy fosforowej na nawóz mineralny oraz późniejszy przewóz wyrobu po całym świecie - to proces wymagający dużych nakładów energetycznych. Dla pozyskania jednej tony fosforanów trzeba odkryć i przetworzyć 34 tony ziemi i skały (czyli rudy zmieszanej z wierzchnią warstwą gleby). Kiedy fosfor pozyskuje się ze skalnych rud, trzeba go chemicznie (z użyciem kwasów) oddzielać od skały, i to dużym kosztem, tak aby z twardego i mało przydatnego surowca zrobić nawóz fosforowy dobrej jakości. Po przemieleniu rudy powstaje z sypkiego surowca nawóz fosforowy, którego zastosowanie jest również ograniczone.

Już teraz specjaliści ostrzegają, że zasoby fosforu surowego skończą się wcześniej, aniżeli zasoby ropy naftowej. Zgodnie z danymi szacunkowymi już za 60 do 90 lat nie będzie można pozyskać fosforu obecnie stosowanymi metodami wydobywczymi.

Problem ten potęguje fakt, że surowe fosforany wykazują coraz większe zawartości kadmu i uranu, przez co ogranicza się również możliwości zastosowania nawozów. Tymczasem w Niemczech fosfor stosuje się bez umiaru. Krytycy zastosowania osadów ściekowych w rolnictwie swoją opozycją powodują, że coraz więcej osadów ściekowych łąduje w spalarniach, czyli traci się bezpowrotnie ogromne ilości cennego pierwiastka. Rocznie w całych Niemczech produkuje się 2,2 miliony ton komunalnych osadów ściekowych (substancji suchej) – zawierają one tyle fosforanów, że można by tą ilością pokryć 20% zapotrzebowania rolniczego na fosfor.

Bytowe osady ściekowe mało obciążone zanieczyszczeniami stanowią rezerwę fosforu, z której, biorąc pod uwagę ochronę zasobów i klimatu, nie należy tak szybko rezygnować. Przetworzone osady ściekowe to nawozy zawierające organiczny azot oraz fosforany, w związku z czym powinny stanowić nieodłączną część skutecznej i trwałej gospodarki recyklingowej. (leifert)

Reterra®
Boden gut machen!

Cykl zdjęć pokazuje różne formy prezentacji dzielnicy miejskiej za pomocą systemu GIS (System informacji geograficznej).

Systemy Informacji Geograficznej

Sprytna baza danych

GMINY STAWIAJĄ NA SYSTEM INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ

Kathleen Kobel ratuje informacje. W trakcie żmudnej pracy zbiera elementy wiedzy – rozrzucone na szkicach, mapach geodezyjnych, wpisach do ksiąg wieczystych i katastralnych. Dane te łączy potem w systemie GIS – czyli systemie informacji geograficznej.

Geograficzny System Informacyjny pomaga przy zabezpieczeniu, zarządzaniu i przetwarzaniu danych.

Czasem Kathleen Kobel musi korzystać z lupy, aby odczytać maleńkie literki i kreski. Czasem istnieje tylko zapis odręczny jakichś informacji, a czasem nawet i tego nie ma. Jako geodeta w **REMONDIS Aqua Services** współtworzy ona Systemy Informacji Geograficznej (w skrócie GIS) dla gmin. Systemy GIS mogą wiązać ze sobą niezliczone ilości danych przestrzennych i tym samym stanowią one pomoc dla administracji, znajdując zastosowanie przy podejmowaniu decyzji, planowaniu i rozwoju. Kobel wyjaśnia, że „Klient sam decyduje, jakie dane powinien zawierać jego system GIS.” Często nanosi się dane dotyczące sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej i gazowej.

Stopień dokładności zapisów to kwestia indywidualna. Kathleen Kobel otwiera plik w komputerze. Na ekranie widać kilka ulic w gminie z lotu ptaka. Dla każdej ulicy i każdego domu można przywołać różne dane, np. dotyczące przebiegu rury kanalizacyjnej, średnicy i wieku rur, materiał budowlany, głębokość i długość studzienek itp. Do wglądu są nawet zdjęcia i rysunki. Za pomocą GIS można bez dużego wysiłku zarządzać danymi geodezyjnymi, technicznymi, osobowymi i ekonomicznymi oraz je aktualizować. Stanowią one również podstawę dla pewnego i klarownego obliczania opłat.

Jak zauważa Kathleen Kobel „Dla gmin system GIS to duże ułatwienie w pracy, ponieważ wszystkie dane są zebrane w jednym miejscu.” Często jest tak, że dane nie są spisane ani przechowywane. O pewnych informacjach pamiętają tylko pracownicy urzędu. „Wiedzy w takiej postaci nie sposób przekazać kolejnemu pokoleniu, zatem zostałyby bez wątpienia zatracone; stąd zbieramy ją przeprowadzając wywiady z poszczególnymi osobami,” dodaje Kobel.

Coraz więcej gmin wprowadza geograficzny system informacji. Powodem tego jest również przestawianie rachunkowości na system podwójny (w Niemczech jest to NKF, czyli Neues Kommunales Finanzmanagement – Nowe Komunalne Zarządzanie Finansami). „Mnóstwo danych, potrzebnych do rozbudowanego systemu zarządzania, może być ujętych i przetwarzanych automatycznie za pomocą systemu GIS,” tłumaczy Roland Ruscheweyh, członek zarządu REMONDIS Aqua. REMONDIS Aqua wdrożyło system GIS między innymi dla Zakładu Wasserversorgung Beckum, wodociągów w Leer, miasta Lüdinghausen oraz dla gmin Ladbergen i Havixbeck. (dartsch)

Rozwój drogą do sukcesu

SPÓŁKA WAL PRZEJMUJE OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW W GÓRNYCH ŁUŻYCACH

Wygrała koncepcja ofertowa najlepsza zarówno pod względem ekonomicznym jak i technicznym – spółka „Związek Wodny w Łużycach Betriebsführungs GmbH” (zakład WAL) będzie zarządzać oczyszczalnią ścieków i kanalizacją dla 12-tysięcznego miasta Oderwitz w Saksonii z ramienia celowego związku Landwasser.

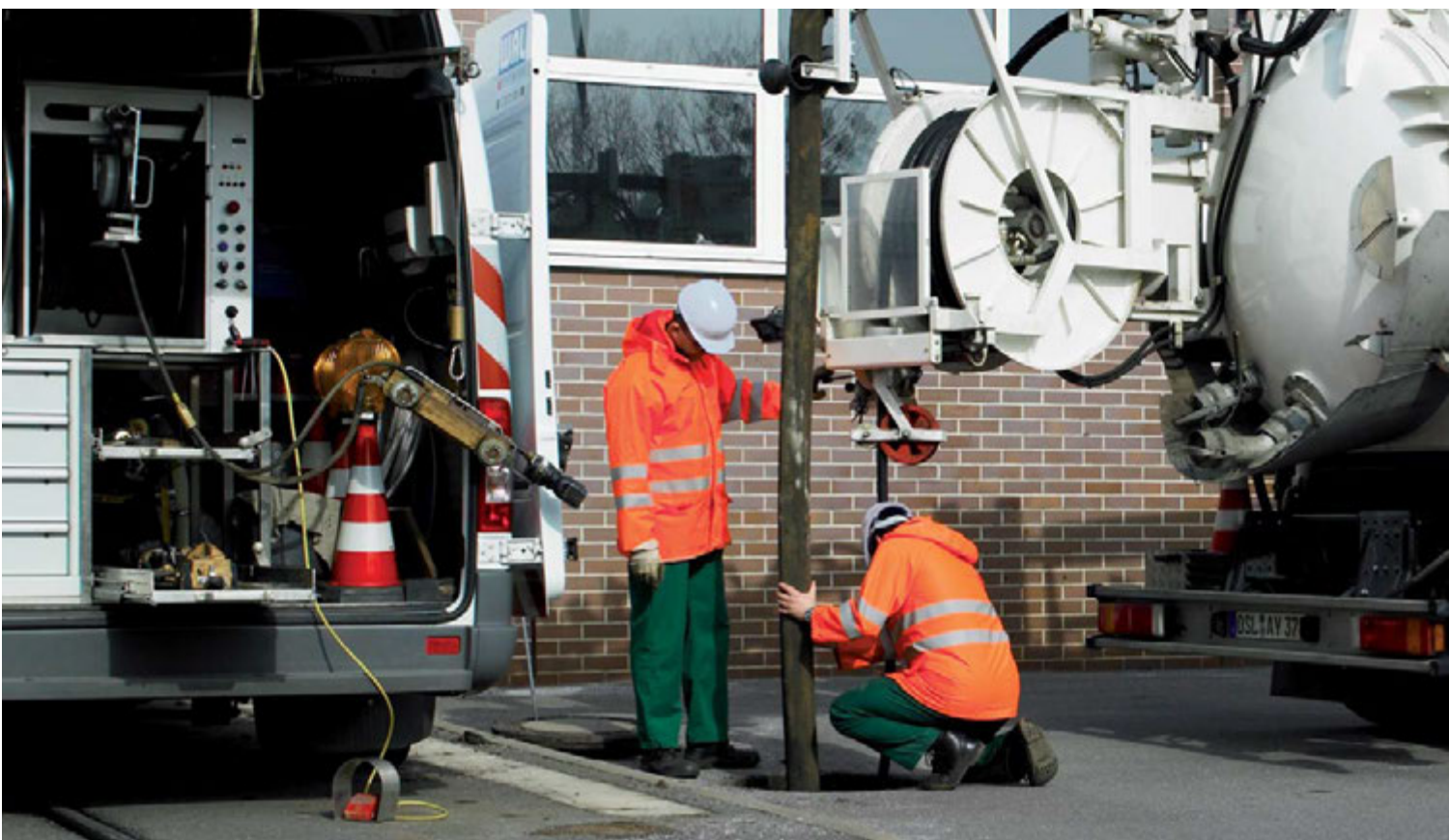
„Ponadregionalna ekspansja przedsiębiorstwa to klucz do sukcesu ekonomicznego, a ponadto gwarantuje miejsca pracy,” tak wyraził się Marten Eger, prezes zakładu WAL, po rozstrzygnięciu przetargu. Zakład WAL od początku roku zarządza siecią, pompowniami oraz oczyszczalnią ścieków w Mittelherwigsdorf, a tym samym wykonuje zadania, które wcześniej świadczyli różni usługodawcy. Łączne świadczenie usług w zakresie gospodarki ściekowej wiąże się z istotną korzyścią finansową dla związku celowego Landwasser. Zamówienie na świadczenie usług poprzedził przetarg ogólnoeuropejski. Szczególnym wyzwaniem dla kontrahentów był fakt, że w oczyszczalni również przetwarza się płynne odpady produkcyjne z browaru w Eibau oraz z fabryki czekolady w Riegelein. Ścieki te cechuje wysoka zawartość składników organicznych. Aby w najlepszy możliwy sposób zarządzać oczyszczaniem ścieków dla gmin Oderwitz i Eibau, zakład WAL, spółka-córka REMONDIS,

założyła swoją filię w Oderwitz. Do nowej spółki przeszedł również personel zakładu komunalnego związku celowego AZV Landwasser.

Zakład WAL w Senftenberg, nową spółkę REMONDISu, założono przed ponad rokiem i od tego czasu zdążył odnieść liczne sukcesy. Spółka jest odpowiedzialna za techniczne i ekonomiczne zarządzanie zakładem gospodarki komunalnej Związku Wodnego w Łużycach, zajmując się gospodarką wodną i ściekową na terenie zamieszkanym przez prawie 100.000 osób. W Senftenbergu spółka wybudowała centrum szkoleniowe, świadczy również usługi wodno-ściekowe dla EuroSpeed Lausitz GmbH, czyli toru wyścigowego formuły 1 w regionie Łużyc. Zakład WAL zarządza pracą 7 oczyszczalni, ponad 100 pompowni, zakładu wodociągowego oraz nadzoruje ponad 1.800 km sieci na obszarze przy granicy niemiecko-polsko-czeskiej. (dartsch)

W przeszłości na region Łużyc Górnych silnie wpłynął przemysł włókienniczy, o czym dziś świadczą liczne domy przysłupowe. Jednym z najważniejszych czynników ekonomicznych w tym regionie jest obecnie turystyka. Stopa bezrobocia jest wyjątkowo wysoka i oscyluje wokół 20%.

Usługi dla przemysłu

Traktor w podróży dookoła świata

CLAAS I REMONDIS ROZWIJAJĄ MIĘDZYNARODOWĄ WSPÓŁPRACĘ

Widać je na polach w Argentynie, USA, Indiach i całej Europie – kombajny, ciągniki i kosiarki firmy CLAAS. Na całym świecie producent maszyn rolniczych z miejscowości Harsewinkel pomaga przy żniwach. Międzynarodowa jest także współpraca z REMONDIS.

Od roku 1999 CLAAS korzysta z usług REMONDIS, który rocznie odbiera i odzyskuje w Niemczech i zagranicą, prawie 2.850 ton odpadów z produkcji maszyn rolniczych. Są to: drewno, wióry metalu, komunalnopodobne odpady przemysłowe, odpady niebezpieczne, itd. Regionalnie REMONDIS świadczy także usługi utrzymania zimowego. Na terenie oddziałów CLAAS w Harsewinkel i w Paderborn swoje biura mają pracownicy REMONDIS, którzy na miejscu służą poradą i opiekują się klientem. W przyszłości ma nastąpić dalszy rozwój współpracy, szczególnie na rynku zagranicznym we Francji.

Wiele osób dowiedziało się niedawno w niecodzienny sposób o globalnym zasięgu działania tego przedsiębiorstwa rodzinnego ze wschodniej Westfalii. CLAAS to jedna z pierwszych firm, które wysłały traktor w podróż dookoła świata. Matthias Lause, 25-letni mechanik maszyn rolniczych przejeździe modelem ARES 697 ATZ wyposażonym w silnik o mocy 150 koni mechanicznych i przyczepę mieszkalną przez Włochy, Maroko, Kanadę, Meksyk, Australię, Malezję, Rosję i Lesoto i 17, niekiedy bardzo egzotycznych krajów. Ponad 25.000 kilometrów pokona w ciągu 300 dni. W Lesoto, małym królestwie w południowej Afryce, ta podróż wzbudziła szczególne zainteresowanie. Tournee traktorem reklamuje bowiem projekt „ogrody dla życia” organizacji Care, która z darowizn finansuje szkolne ogrody w tym kraju (www.tractor-tour.com). Do grona sponsorów wyprawy należy także REMONDIS. (dartsch)

Przedsiębiorstwo CLAAS – liczby i fakty

- założone w 1913 roku
- zatrudnia 8.200 pracowników
- obrót roczny 2.350 milionów euro

Producenci są odpowiedzialni za odzysk i recykling opakowań ich towaru.

Systemy Dualne

EKO-PUNKT w całych Niemczech

MINISTERSTWO OCENIA ROZPORZĄDZENIE DODTYCZĄCE OPAKOWAŃ JAKO SUKCES

Rozporządzenie dotyczące opakowań to istotny element gospodarki recyklingowej w Niemczech. Od kiedy otwarto ten segment rynku, REMONDIS rozwija swój własny system dualny: EKO-PUNKT.

EKO-PUNKT

Dla mieszkańców Niemiec segregowanie odpadów to sprawa oczywista. Są świadomi tego, że w ten sposób wnoszą cenny wkład w ochronę środowiska. Makulaturę i szkło zanoszą do pojemników na zbiórkę selektywną, a pozostałe opakowania produktów wrzucają do żółtego worka lub pojemnika. W ten sposób konsumenci, dopasowują się do systemu zbiórki, który zdefiniowało rozporządzenie opakowaniowe z roku 1991. Przyczyniło się ono w znacznym stopniu do tego, że materiał opakowaniowy jest oszczędniej wykorzystywany i częściej przetwarzany.

Koszty zbiórki i przetwarzania zużytych opakowań ponoszą producenci i importerzy. Muszą zgłosić ilość opakowań wprowadzonych do obrotu i uzyskać licencję systemu dualnego. Od kiedy niemiecki urząd antymonopolowy zdemonopolizował ten rynek, istnieje wielu oferentów tej usługi.

Mocno rozwija się EKO-PUNKT, system dualny należący do REMONDIS.

EKO-PUNKT wystąpił o zgodę na działalność we wszystkich krajach związkowych Niemiec i do końca roku chce stworzyć system zbiórki na terenie całego kraju. W Bawarii i Hamburgu uzyskał już stosowne pozwolenia i dzięki temu może świadczyć usługi dla 17 % mieszkańców Niemiec. EKO-PUNKT to jedyny system dualny w tym kraju, który posiada własne instalacje do sortowania i przetwarzania. „Ta sieć instalacji to nasza oczywista przewaga nad konkurencją. Dysponujemy wszystkimi niezbędnymi zasobami i dzięki temu mamy znacznie mniejsze koszty administracji niż inni oferenci.” mówi Herwart Wilms, dyrektor sprzedaży w REMONDIS.

EKO-PUNKT zbiera i przetwarza odpady opakowaniowe także w Polsce, na Węgrzech, w Wielkiej Brytanii, w Czechach i na Słowacji.

Federalne Ministerstwo Środowiska oceniło ostatnio rozporządzenie w sprawie opakowań, jako sukces. Dzięki tej regulacji procent odzysku surowców znacznie wzrósł, dla szkła z 50 na 85 procent, dla makulatury z 44 na prawie 80 procent. Recykling tworzyw sztucznych został właściwie dopiero przez to rozporządzenie zainicjowany, a już dzisiaj prawie 54 procent opakowań z tworzyw sztucznych jest odzyskiem materiałowym lub energetycznym. Od momentu wejścia w życie tego przepisu był on cały czas dopasowywany, tak by odpowiadał zmianom gospodarczym.

Na początku marca Federalne Ministerstwo Środowiska przedstawiło projekt piątej nowelizacji rozporządzenia, której celem jest zapewnienie finansowego zabezpieczenia przydomowej zbiórki odpadów opakowaniowych. Przeciż dopiero co przedsiębiorstwa, które oszukiwały system i nie ponosiły kosztów odzysku opakowań, doprowadziły do zachwiania całego systemu. Powstały deficyt finansowy szacowany jest na 300 do 500 milionów euro.

Nowelizacja przewiduje wyraźne rozdzielanie zbiórki odpadów z takich miejsc ich powstawania, jak: gospodarstwa domowe i porównywalnych z nimi obiektów o charakterze rzemieślniczym, od miejsc związanych z przemysłem i innych dużych obiektów, jak np.: stadiony sportowe, koszar wojskowe, restauracje. Jeszcze przed przerwą letnią, nowelizacja ma zostać poddana głosowaniu w obu izbach parlamentu. (dartsch)

Informacje dodatkowe

Opakowania to surowce. Ich selektywna zbiórka, sortowanie i odzysk przyczynia się do oszczędzania zasobów naturalnych. Po procesie recyklingu powstają z byłych odpadów opakowaniowych surowce wtórne, które można skierować do ponownego wykorzystania w procesach produkcyjnych. W zakresie opakowań sprzedażowych wyróżniamy trzy rodzaje opakowań: 1 – szkło, 2 – papier, tektura i karton, 3 – opakowania lekkie, do których zalicza się: aluminium, blacha, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe

Usługi dla przemysłu

Nośnik energii - odpady

PALIWO RENOOTHERM® TO SUBSTYTUT WĘGLA, GAZU I ROPY

Od kiedy ceny paliw kopalnych wznoszą się coraz szybciej, energochłonny przemysł poszukuje alternatywnych nośników energii. REMONDIS wytwarza wysokiej jakości paliwo alternatywne RENOOTHERM® - produkt z odpadów przemysłowych.

Odpady z procesów destylacji, żywice, kleje, farby i lakiery: **REMONDIS Industrie Service** specjalizuje się w gospodarce odpadami przemysłowymi. Prawie połowa z zebranych w zeszłym roku 60.000 ton odpadów została przerobiona na RENOOTHERM®. Paliwa alternatywne wykorzystywane są przede wszystkim przez cementownie i elektrownie, które przeważnie opalane są węglem, gazem ziemnym lub ropą.

Żeby móc wyprodukować RENOOTHERM® potrzebna jest wiedza i technologia. Szczególnej uwagi wymaga już sam moment dostawy odpadów. Każdy transport jest dokładnie analizowany w laboratorium pod kątem jego przydatności do produkcji. Paliwo wytwarzane jest zasadniczo tylko z takich materiałów, których pochodzenie i wytwórca są znani. Jeśli spełnione są te kryteria, są one w zależności od potrzeb rozdrabniane, suszone, homogenizowane, oczyszczane i przetwarzane w sypkie paliwo.

W wypadku produkcji paliwa o tak wysokiej jakości jak RENOOTHERM® chodzi przede wszystkim o właściwy skład mieszanki, tłumaczy Kai-Hugo Wüllhorst, dyrektor oddziału. „To podobnie jak z pieczeniem ciasta, jeśli brakuje któregoś

ze składników lub jest w złej ilości, to możemy zapomnieć o efekcie końcowym.” Mieszanie materiałów w instalacji w Bramsche odbywa się przy pomocy wspomaganego komputerowo magazynu wysokiego składowania oraz silosów na odpady pyliste. Dzięki tym specjalistycznym instalacjom, fachowcy mogą dokładnie ustalać, których materiałów i w jakiej ilości należy dodać do mieszanki.

„Paliwo musi mieć stałą kaloryczność w zakresie od 16.000 do 20.000 kJ/kg i ziarnistość poniżej 10 mm lub 40 mm, w zależności od wykorzystywanych następnie instalacji. Ponadto muszą być bezwzględnie zachowane wszystkie normy pod względem zawartości chloru, kadmu, rtęci i innych metali”, wylicza najważniejsze parametry Kai-Hugo Wüllhorst. Zanim RENOOTHERM® opuści fabrykę jest dokładnie badany w laboratorium, czy spełnia wszystkie wymagania. Dopiero wtedy może być przewieziony do instalacji przetwarzania, gdzie byłe odpady przemysłowe wykorzystane zostaną jako nośnik energii. (dartsch)

Zużyty sprzęt to źródło surowców

W ŁODZI REMONDIS URUCHOMIŁ ZAKŁAD PRZETWARZANIA ELEKTRO-ODPADÓW

W całej Europie produkowanych jest rocznie 7 milionów ton odpadów elektrycznych i elektronicznych, niezliczone ilości lodówek, zepsutych tosterów i telewizorów. W Polsce realizowane są postanowienia dyrektywy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (tzw.WEEE), która przewiduje przyjazne środowisku przetwarzanie tego typu odpadów. W Łodzi REMONDIS wybudował zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Cztery miliony euro zainwestował REMONDIS w modernizację hali centrum elektro-demontażu i wyposażenie jej w stosowne technologie. Ceremonia uroczystego uruchomienia instalacji nastąpi latem. Jest ona uważana za najnowocześniejszy zakład przetwarzania w Polsce. Wyposażono je w najnowszej generacji aparat do rozdziału kineskopów, maszyny do odsysania freonu z urządzeń chłodniczych i linię do ręcznego demontażu urządzeń małogabarytowych.

Europejska dyrektywa WEEE, która w Polsce obowiązuje od ponad roku, zwiększa odpowiedzialność spoczywającą na producentach urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz podmiotach wprowadzających je do obiegu gospodarczego i zapewnia przetwarzanie elektro-odpadów w sposób przyjazny środowisku. W zakładach przetwarzania substancje szkodliwe usuwane są w sposób bezpieczny dla środowiska, a z odpadów odzyskiwane są surowce.

W Polsce od jesieni 2006 wszyscy wprowadzający sprzęt na rynek muszą zarejestrować się w Głównym Inspektoracie Środowiska i zorganizować system zbierania i przetwarzania urządzeń samodzielnie lub poprzez specjalnie utworzone organizacje odzysku. Wyznaczone przez Unię Europejską kwoty recyklingu i odzysku (patrz tabela) muszą zostać w pełni osiągnięte i udokumentowane dopiero na przełomie lat 2008/2009. REMONDIS już podpisał umowy z organizacjami ElektroEko i ERP Polska w zakresie zbierania i przetwarzania sprzętu.

Uroczyste otwarcie centrum demontażu w Łodzi odbędzie się latem tego roku.

Obecnie mieszkańcy nie mogą już wyrzucać zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wraz z odpadami komunalnymi, tylko muszą zbierać go selektywnie. Najczęściej odpady tego typu odbierane są bezpośrednio z gospodarstw domowych w trakcie zbiórki mobilnej lub oddawane do specjalnych Punktów Zbiórki. Dyrektywa WEEE została już zaimplementowana do systemów prawnych wszystkich krajów członkowskich UE. (dartsch)

Poziomy odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w UE

Grupa odpadów	poziomy odzysku (materiałowego i energetycznego)	poziomy recyklingu (materiałowego)
1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	80 %	75 %
2. Urządzenia chłodnicze z gospodarstw domowych	80 %	75 %
3. Sprzęt IT, telekomunikacyjny i audiowizualny	75 %	65 %
4. Lampy wyładowcze	80 %	75 %
5. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	70 %	50 %

Niemcy grają w zielone

OCHRONA ŚRODOWISKA A MIMO TO WZROST GOSPODARCZY

Niemcy wykorzystują zasoby naturalne zdecydowanie bardziej oszczędnie niż większość innych państw przemysłowych. Wynika to z aktualnego wskaźnika wydajności środowiskowej, który został opracowany przez Instytut Gospodarki Niemieckiej w Kolonii (IW). Porównując zużycie wody i energii oraz emisje w relacji do produktu krajowego brutto Niemcy zajęły siódme miejsce. Dr Hubertus Bardt wyjaśnia te wyniki.

Dr Hubertus Bardt

REMONDIS aktualności: Emisje znacznie zmniejszyły się, podobnie zużycie wody i surowców. Równocześnie wzrosło PKB. Czy w Niemczech ekologia i ekonomia idą w parze?

Dr Hubertus Bardt: Celem jest zwiększenie wydajności wykorzystania środowiska, wzgl. gospodarowanie w sposób mniej szkodliwy środowisko. Niemcy zmierzają w dobrym kierunku. Mieliśmy wzrost gospodarczy i jednocześnie lepiej chroniliśmy środowisko.

REMONDIS aktualności: W latach 70-tych myślnano, że większy wzrost gospodarczy oznacza bezpośrednio większe obciążenie dla środowiska. Czemu jednak tak nie jest?

Dr Hubertus Bardt: Zmieniła się sytuacja cenowa. Do początku lat 70-tych, koszty energii nie odgrywały żadnej roli, a świadomość ekologiczna była niska. Wraz ze wzrostem cen ropy, uświadomiono sobie znaczenie poziomu kosztów energii oraz faktu ograniczenia zasobów kopalnych nośników energii, co w połączeniu z rosnącą świadomością ekologiczną obywateli odbijało się coraz mocniej w bardziej wydajnym i przyjaznym podejściu do środowiska.

REMONDIS aktualności: Czy są konkretne przykłady bardziej wydajnego obchodzenia się z energią i surowcami?

Dr Hubertus Bardt: Istnieje dużo dobrych przykładów: samochody jeżdżą obecnie wykorzystując mniej energii niż kiedyś, spadło zużycie paliwa. Elektrownie wytwarzające prąd mają dużo lepszą wydajność, ponieważ ich sprawność jest dużo wyższa niż kiedyś. Spadło także zużycie wody, w produkcji woda jest wykorzystywana ponownie, zamiast ciągłego pobierania czystej wody. No i oczywiście także intensyfikacja recyklingu przysłużyła się do odciążenia środowiska.

REMONDIS aktualności: Jaką rolę w zmniejszeniu zużycia surowców odgrywa gospodarka recyklingowa?

Dr Hubertus Bardt: Gospodarka recyklingowa przyczynia się do wydajniejszego wykorzystania surowców już przez to, że mniej surowców musi być pozyskiwanych z zasobów naturalnych. Dzięki temu oszczędza się nie tylko surowce, ale także energię. Przykładem jest tutaj aluminium lub recykling stali, do produkcji której potrzeba znacznie mniej energii w przypadku stopienia złomu stalowego niż podczas wytopu odpowiednich rud metali, z których pozyskiwany jest metal pierwotny. Nieoceniony jest także wkład gospodarki recyklingowej w zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, szczególnie ze względu na to, że obecnie deponowanych jest dużo mniej odpadów. Ma to znaczny wpływ na bilans klimatyczny.

REMONDIS aktualności: Ceny surowców wzrastają od lat – co oznacza ten fakt dla rynku surowców wtórnych?

Dr Hubertus Bardt: Wzrost cen surowców ze źródeł pierwotnych był silnym bodźcem do szukania alternatyw. Zasadniczo są trzy możliwości obrony przed wzrostem cen. Po pierwsze można bardziej wydajnie korzystać z surowców

i w ten sposób zmniejszać ich zużycie. Po drugie można wykorzystywać alternatywne bio-surowce i po trzecie istnieje możliwość zastosowania surowców wtórnych. Dzięki temu dochodzi do tego, że tym co jest odzyskiwane z odpadów interesuje się coraz więcej przetwórców surowców.

REMONDIS aktualności: Jaka jest Pańska prognoza? Czy myśli pan, że Niemcy mogą gospodarować jeszcze bardziej wydajnie? A jak wygląda rozwój międzynarodowy?

Dr Hubertus Bardt: Od dziesięcioleci mamy trend bardziej wydajnego obchodzenia się z czynnikami środowiskowymi. Szczególnie wydajność energetyczna ciągle wzrasta od 30 lat i będzie rosła dalej. Poziom świadomości ekologicznej także rośnie i wciąż będą poszukiwane nowe możliwości oszczędzania. Znaczenie gospodarki recyklingowej jako źródła surowców i energii będzie coraz większe – szczególnie na rynkach międzynarodowych, gdzie obecnie nie odgrywa ona tak istotnej roli jak tu w Niemczech.

Wywiad przeprowadziła Katja Dartsch

Strumienie surowców w REMONDIS (Mg/rok)

Stal / złom stalowy*	9.000.000
Odpady budowlane	2.950.000
Odpady komunalne	2.800.000
Papier / tektura / karton	2.400.000
Ziemia	1.280.000
Odpady ulegające biodegradacji	1.220.000
Szlamy z oczyszczalni	1.170.000
Odpady przemysłowe	980.000
Odpady niebezpieczne	970.000
Szkło	802.000
Drewno	540.000
Opakowania	403.000
Szlaki zawierające metale	130.000
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	120.000
Odpady fotochemiczne	46.000

*łącznie z TSR

Partnerstwo Firm

Ponad chmurami

REMONDIS ŚWIADCZY USŁUGI DLA NAJWIĘKSZEJ NA ŚWIECIE LOTNICZEJ FIRMY CATERINGOWEJ

Wysoko ponad chmurami serwują zielone szparagi, rolady wołowe, pudding śmietankowy i inne pyszności: LSG Sky Chefs – spółka córka Lufthansy, to największa na świecie firma zajmująca się cateringiem lotniczym.

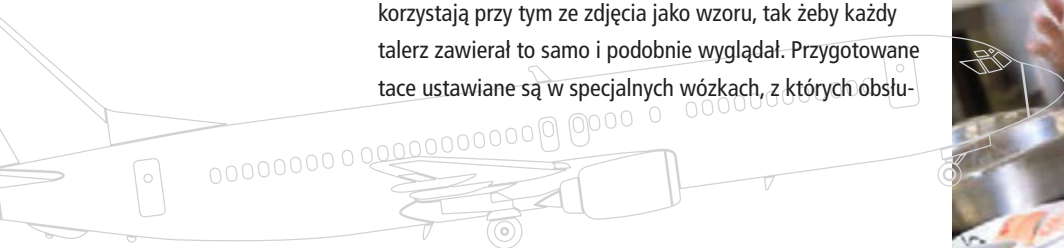
Przedsiębiorstwo dysponujące ponad 190 zakładami na całym świecie dostarcza artykuły spożywcze i inne do 270 międzynarodowych linii lotniczych, między innymi dla American Airlines, Air China i Emirates. Na wielu lotniskach, jak we Frankfurcie, w Hamburgu i w Monachium firma LSG Sky Chefs współpracuje z przedsiębiorstwem REMONDIS, które zajmuje się kompleksową gospodarką odpadami i surowcami. Ze względu na to, że odpady pokładowe przewożone są przez granice państw, materiał ten podlega podczas transportu surowym przepisom dyrektywy dotyczącej higieny EG 1774/2002 i musi być traktowany ze szczególną uwagą.

Tylko w samym oddziale w Monachium, w wielu olbrzymich kuchniach, przygotowanych jest dziennie aż do 40.000 posiłków. Pracownicy przerabiają w tygodniu prawie 2,5 tony sałaty i warzyw. Dokładnie według życzeń danej linii szefowie kuchni przygotowują tace z porcjami. Zawsze korzystają przy tym ze zdjęć jako wzoru, tak żeby każdy talerz zawierał to samo i podobnie wyglądał. Przygotowane tace ustawiane są w specjalnych wózkach, z których obsłu-

ga samolotu roznosi potem jedzenie. Po lądowaniu wózki zawierają praktycznie same odpady, które zagospodarowuje REMONDIS i w ten sposób przyczynia się do tego, żeby w LSG Sky Chefs praca przebiegała bez zakłóceń. (dartsch)

REMONDIS odbiera od firmy LSG Sky Chefs i przetwarza rocznie 20.000 ton odpadów pochodzących z pokładów samolotów i odpadów kuchennych.

Prywatyzacja w Szwerin

REMONDIS MA UDZIAŁY W SAS, FIRMIE NALEŻĄCEJ DO MIASTA SZWERIN

Miasto Szwerin i REMONDIS są partnerami. Z początkiem roku REMONDIS przejął 49 procent udziałów w przedsiębiorstwie oczyszczania i gospodarki odpadami miasta Szwerin (SAS). Obaj partnerzy stawiają teraz na wspólny rozwój.

Sprzedaż udziałów SAS poprzedził ogólnoeuropejski przetarg. „Cieszymy się, że Szwerin - stolica kraju związkowego obdarzyło nas zaufaniem, by wspólnie podejmować wyzwania związane z gospodarką odpadami w regionie Zachodniej Meklemburgii”, komentuje decyzję dr Burkhardt Greiff, menedżer projektu w REMONDIS. Dotychczas SAS należał w 100 procentach do miasta Szwerin. Dr Matthias Kühne, prezes SAS mówi: „Sprzedaż udziałów to efekt realizacji strategii stolicy regionu, polegającej na znalezieniu kluczowego partnera dla swoich spółek komunalnych i sprzedaży mniejszościowych pakietów udziałów. Z naszym nowym partnerem, REMONDIS już jesteśmy i chcemy w przyszłości być jeszcze bardziej konkurencyjni.”

Przedsiębiorstwo SAS od 50 lat działa w branży komunalnego oczyszczania miasta i gospodarki odpadami. Na potrzeby spółki stolicy regionu pracuje 60 osób, które w minionym roku wypracowało obrót w wysokości 8 milionów euro. Zakres usług świadczonych przez SAS obejmuje między innymi przetwarzanie odpadów komunalnych, odpadów wielkogabarytowych, letnie i zimowe oczyszczanie ulic i

placów oraz zbiórkę surowców. Rocznie SAS wywozi 15.000 ton odpadów komunalnych i oczyszcza swoimi zmiatarkami 18.000 kilometrów ulic.

„Z REMONDIS jesteśmy już teraz znacznie bardziej konkurencyjni” dr Matthias Kühne, prezes SAS

Obecnie SAS jako spółka o charakterze partnerstwa publiczno-prywatnego może uczestniczyć w przetargach w całym regionie. „Stawiamy na wspólny rozwój, szczególnie mając na uwadze reformę powiatową, planowaną na rok 2009” dodaje dr Greiff, mówiąc o celach na najbliższe lata. SAS zawarło w umowie gwarancję 3-letniego zatrudnienia dla pracowników. „Wychodzę z założenia, że poprzez zdobywanie nowych obszarów biznesowych w przyszłych latach ilość naszego personelu będzie rosnąć”, prognozuje dr Kühne. „Nasze siła nabywczą będzie większa. Poprzez REMONDIS będziemy mogli korzystać z lepszych warunków np. przy zakupie nowych pojazdów i w ten sposób zmniejszymy koszty.” (dartsch)

Miasto Szwerin i REMONDIS są partnerami.

Metal

Megastrzępiarka w Mannheim

200 TON PRALEK, SAMOCHODÓW I PŁOTÓW NA GODZINĘ

W oddziale TSR w Mannheim stoi nowa strzępiarka. Pracownicy mówią na nią z szacunkiem: "megastrzępiarka". Ma 130 metrów długości i jest największa w swoim rodzaju w całych Niemczech.

Ponad 60 TIR-ów było potrzebnych, by przewieźć części do budowy strzępiarki do oddziału w porcie w Mannheim. Nowa maszyna mieli lekki złom stalowy, na przykład: pralki, kuchenki, płyty i samochody. Maksymalna wydajność to 200 ton na godzinę. Zmielony materiał można ładować taśmociągami bezpośrednio do barek stojących w porcie. Strzępiarka o mocy 6.000 koni mechanicznych działa od początku roku i funkcjonuje w oparciu o nową technologię, polegającą na wtryskiwaniu wody do procesu mielenia wsadu, dzięki czemu następuje redukcja powstającego pyłu. Zamontowanie nowej instalacji wymagało przebudowy i reorganizacji całego oddziału. W szczytowej fazie prac zajmowało się tym aż ponad 100 osób.

W marcu REMONDIS otrzymał zgodę urzędu antymonopolowego na przejęcie TSR. [\(dartsch\)](#)

Duże zlecenie

Tunel miejski w Lipsku

FIRMA MUEG PRZYGOTOWUJE WYDOBYTĄ ZIEMIĘ DO WYPEŁNIANIA KOPALNI ODKRYWKOWYCH

Tunel miejski w Lipsku to obecnie największy projekt budowlano-transportowy w Saksonii. Połączenie między Dworcem Głównym a Dworcem Bawarskim będzie miało łącznie 4 kilometry długości. Budowę rozpoczęto w 2003 roku, a najpóźniej w 2011 tunel ma zostać udostępniony na potrzeby kolei miejskiej.

Podczas prac budowlanych wydobywane są duże ilości ziemi. Należąca do REMONDIS spółka **MUEG Mitteldeutsche Umwelt- und Entsorgung GmbH** z miasta Braunsbedra w Saksonii-Anhalt otrzymała zlecenie zagospodarowania masy ziemnej, która jest wydobywana na poszczególnych stacjach kolejki. Dotychczas pozyskano ponad 500.000 ton, które zostały wykorzystane do zasypywania kopalni odkrywkowych w ramach rekultywacji terenów górniczych.

Od grudnia 2006 MUEG odbiera i przetwarza te powstające przy budowie tunelu masy materiału. Specjalnie w tym celu MUEG uruchomił na terenie Dworca Bawarskiego własną instalację do przetwarzania odpadów. [\(arndt\)](#)

Goście z Kaliningradu

GOBERNATOR Z WIZYTĄ W REMONDIS-LIPPEWERK W LÜNEN

W rosyjskiej enklawie - Kaliningradzie, odpady w zasadzie składowane są bez ich uprzedniego sortowania. Doprowadziło to do tak poważnych problemów z ochroną środowiska w tym małym mieście, że władze chcą obecnie zamknąć stare składowisko. Nie jest jeszcze pewne, czy powstanie w to miejsce nowe, lepiej zabezpieczone, czy też może zastosowane zostaną alternatywne metody przetwarzania. "Obecnie w Kaliningradzie poszukujemy partnerów z

Europy, aby właściwie rozwiązać ten problem", komentuje Friedrich Buchholz, prezes w REMONDIS. Aby przekonać się o możliwościach materiałowego i energetycznego wykorzystania odpadów, do centrali REMONDIS - Lippewerk w Lünen, największego w Europie centrum recyklingu przemysłowego, przyjechali w styczniu gubernator Boos i minister gospodarki Buczelnikow. (dartsch)

Centrum recyklingu w Schaffhausen

NOWY ODDZIAŁ REMONDIS SZWAJCARIA

Latem tego roku REMONDIS wraz ze swoją spółką córką **Urs Sigrist** otworzy nowy oddział w Szwajcarii. Nowe centrum recyklingu w kantonie Schaffhausen będzie oferować szerokie spektrum usług. Oprócz przetwarzania szkła, makulatury, kartonu, tworzyw sztucznych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego odbierane i zagospodarowywane będą także odpady medyczne oraz odpady pochodzące z drukarni. Te ostatnie zbierane będą z terenu całego kraju, a ich ilość szacuje się na 15.000 ton rocznie. W centrum recyklingu w Schaffhausen zatrudnienie znajdzie ok. 30 pracowników. Suma poczynionych inwestycji to dokładnie 2,5 miliona euro. (dartsch)

Ekspansja w sektorze gipsu

REMONDIS ZAKŁADA SYNTHECO GMBH

REMONDIS rozwija swoją działalność w sektorze gipsu. W tym celu założył wraz z Fluorchemiegruppe z Bergheim spółkę **Syntheco GmbH**. W procesie produkcji płynnego kwasu w Fluorchemiegruppe powstaje jako produkt uboczny syntetyczny anhydryt, który wzbogacany jest dodatkami Raddibin z Lünen i sprzedawany następnie na rynku jako surowiec do produkcji jastrychów. Produkt końcowy powstaje w mieszalnicach w oddziałach Syntheco GmbH w Stulln (Górny Palatynat) i Dohna (Saksonia). W nowej spółce REMONDIS posiada 51 procent udziałów i dzięki temu zwiększył swoje ilości produkowanego gipsu o 110.000 ton rocznie. (dartsch)

SYNTHECO

Portret pracownika

Księgowy na drugim końcu świata

DON HOOKER PRACUJE W REMONDIS LIQUID GROUP W AUSTRALII

Jego biuro jest oddalone o ponad 20.000 kilometrów od głównej siedziby REMONDIS w Niemczech. Don Hooker pracuje na drugim końcu świata jako księgowy w Australii.

Don Hooker jest zadowolony dopiero wtedy, kiedy jest pewien, że swoją pracę wykonał profesjonalnie, w najlepszy z możliwych sposobów. „Chcę, żeby nasi klienci i dostawcy byli zawsze zadowoleni z naszych usług” mówi. Ten 54-latek to perfekcjonista, a jednocześnie, jak mówią jego koledzy, jedna z najbardziej serdecznych i wesołych osób jakie znają. W **REMONDIS Liquid Group** w Sydney, spółce, która zajmuje się odpadami płynnymi jest zatrudniony jako księgowy. Odpowiada za sprawy pożyczek, kredytów, płatności, całą rachunkowość i obsługę bankową oraz obsługę klientów.

Wykształcenie księgowego Don Hooker zdobył po ukończeniu high school w wiodącej australijskiej linii lotniczej Qantas, a następnie pracował 20 lat jako asystent księgowego i manager ds. marketingu i administracji w firmie Thai International. Zanim Don Hooker pięć lat temu trafił do REMONDIS, pracował wiele lat w biurze podróży i zajmował się sprawami bezpieczeństwa na lotnisku w Sydney.

Informacje dodatkowe

Pierwszy oddział zagraniczny REMONDIS został otwarty w 1982 w australijskim mieście St Marys w Penrith. Obecnie prawie 200 osób pracuje w oddziałach St Marys, Port Macquarie, Salisbury i Coolaroo.

Don Hooker

„Najchętniej pracuję z naszymi klientami i pomagam im jak czegoś potrzebują”, mówi Don. Żaden dzień jego pracy nie jest taki sam, pomijając fakt, że każdy rozpoczyna się od spraw bankowości. Do jego obowiązków należą także: dbanie o bazę danych klientów, wystawianie rachunków i wsparcie kierownika oddziału.

Po pracy Don Hooker spędza wiele czasu ze swoją dużą rodziną. Jest ojcem szóstki dorosłych dzieci i już „sześciokrotnym dziadkiem”. Chętnie rozwiązuje krzyżówki i uwielbia sport – szczególnie krykiet i golf. Jego największe hobby to jednak znaczkami – są dla niego bramą do wielkiego świata. Kiedyś, jak sam to sobie postanowił, wybierze się w podróż za ocean. (beckerhoff)

Sukces w trójkącie trzech państw.

ODDZIAŁ REMONDIS W MAULBURGU

„Kiedy praca sprawia przyjemność, na sukces nie trzeba długo czekać”, mówi Wolfgang Scherm. Jest kierownikiem oddziału REMONDIS w Maulburgu i uważa że dobra atmosfera w pracy to podstawa. Już samo otoczenie w Maulburgu zapewnia dobry klimat, gdyż miasteczko położone jest w Wiesental dokładnie przy Szwarzwaldzie. Niedaleko jest także Feldberg, ukochana góra miłośników sportów zimowych. „Pracujemy tam, gdzie inni spędzają urlop”, mówi Scherm.

Czterdziestu dziewięciu pracowników oddziału REMONDIS w Maulburgu, odpowiedzialnych jest za świadczenie usług dla 380.000 mieszkańców powiatów Waldshut i Lörrach. REMONDIS zajmuje się gospodarką odpadami komunalnymi i wielkogabarytowymi z całego regionu, a także zbiórką i przetwarzaniem odpadów opakowaniowych i przemysłowych. Ponieważ oddział dzieli od granicy francuskiej i szwajcarskiej tylko kilka minut jazdy samochodem, obsługiwani są także klienci z zagranicy. Biznesowe kontakty dotyczą np. sieci handlowych COOP i Migros w Szwajcarii.

Ci którzy są w oddziale po raz pierwszy, często są pozytywnie zaskoczeni jego wyglądem. „Jesteśmy zakładem, który zajmuje się odpadami, mimo to wszystko jest tutaj utrzymane w najlepszej czystości i porządku – „picobello”. Do tego i do standardów korporacyjnych przykładamy dużą wagę”, podkreśla Scherm.

Liczący 4.000 mieszkańców Maulburg, położony jest w powiecie Lörrach, przy granicy z Francją i Szwajcarią.

Miniony rok był szczególny dla oddziału w Maulburgu. Kiedy w sierpniu konkurent ogłosił bankructwo, REMONDIS przejął odbiór odpadów komunalnych i zbiórkę selektywną w powiecie Waldshut. W ciągu 14 dni zatrudniono 26 nowych pracowników, co powiększyło załogę ponad dwukrotnie. Dzięki dużemu wsparciu kolegów z Monachium, Stuttgartu i centrali w Lünen zorganizowano błyskawicznie 10 pojazdów, a zaangażowanie pracowników oddziału sprawiło, że przejmowanie zleceń odbyło się bez problemów. (dartsch)

Lars Normann z Telgte marzy o wywożeniu śmieci.

Fot. Roland Greife, Westfälische Nachrichten

Występ w TV

Marzenia się spełniają

KAI PFLAUME ZROBIŁ NIESPODZIANKĘ FANOWI REMONDIS – LARSOWI NORMANNOWI

Dla Larsa Normanna nie ma nic bardziej ciekawego niż wywóz śmieci. REMONDIS już dawno przydzielił temu uczniowi szkoły średniej tytuł honorowego śmieciarza. Kai Pflaume, prowadzący telewizyjny show spełnił teraz specjalne życzenie chłopca.

Odcinek pilotażowy serii „marzenia się spełniają” z Kaiem Pflaume i Larsem Normannem wyemituje Sat.1 w Wielkanocny Poniedziałek o godz. 19.45.

Lars Normann to największy fan REMONDIS na świecie. Każdego popołudnia, kiedy śmieciarka REMONDIS wyjeżdża na uliczki Telgte, szóstoklasista czeka już w ubraniu roboczym i pomaga w załadunku. Również ustawia pojemniki do odbioru przez pojazd z załadunkiem bocznym, sprawdza czy odpady są dobrze posortowane i żartuje sobie z kierowcami. Od kiedy Lars obejrzał w telewizji reportaż o wywozie śmieci w Hamburgu, marzył o tym, żeby przejechać trasę w tym dużym mieście.

Życzenie to spełnił mu nie kto inny, tylko Kai Pflaume. Zrobił mu niespodziankę, zabierając go prosto z lekcji gry na perkusji do Hamburga. Następnego ranka obaj, już o piątej

rano włączyli do kabiny pojazdu z załadunkiem tylnym i cały dzień jeździli przez to hanzeatyckie miasto. Nietypową wycieczkę Lars zawdzięcza swojej mamie. To ona dowiedziała się o telewizyjnym show Kaia Pflaume zatytułowanym „marzenia się spełniają”, w którym najsłynniejsze życzenia dzieci stają się rzeczywistością i wysłała swoje zgłoszenie. Ta nietypowa prośba spodobała się redakcji tak bardzo, że zaplanowała jej realizację do odcinka pilotażowego.

Ukrytą kamerą ekipa filmowała Larsa i jego hobby przez całe popołudnie. Przejazdźką w Hamburgu Lars był niesamowicie zaskoczony – szczególnie olbrzymią ilością samochodów i faktem, że pracownicy muszą sami wystawiać pojemniki z piwnic, korytarzy i podwórek. Lars doskonale rozumiał się z Kaiem Pflaume, nie tylko ze względu na to, że obaj są zapalonymi kibicami piłki nożnej i całym sercem sympatyzują z Bayern Monachium, ale także ze względu na fakt, że Kai jako chłopiec miał takie samo marzenie o przyszłym zawodzie jak Lars Normann. (dartsch)

> Wydarzyło się

Perfekcyjna logistyka zbiórki i transportu.

Tysiące przedsiębiorstw i gmin na całym świecie zaufało kompetencji REMONDIS w zakresie logistyki. Od lat przewozimy dla naszych klientów miliony ton różnych frakcji odpadów.

Dzięki temu, że oferujemy szerokie spektrum różnorodnych pojemników, możliwe jest sortowanie odpadów bezpośrednio w miejscu ich

powstawania. Bezpieczny transport zapewniają specjalistyczne pojazdy, które stacjonują na terenie całego kraju.

W ramach gospodarki odpadami dla obiektów przemysłowych oferujemy kompleksową logistykę wewnątrzzakładową i w ten sposób gwarantujemy

bezpieczny odbiór odpadów wprost z miejsca produkcji.

Chcesz wiedzieć więcej? Chętnie udzielimy szczegółowych informacji i przedstawimy nasze szerokie możliwości. Wystarczy jeden telefon i nasi eksperci są do dyspozycji.